

A BARCSI TÖBBCÉLŰ KISTÉRSÉGI TÁRSULÁS

KÖZÉPTÁVÚ KULTURÁLIS STRATÉGIÁJA

2010-2015

**A Barcsi Kistérségi Közkincs Kerekasztal megbízásából készítette
a barcsi Móricz Zsigmond Művelődési Központ**

Tartalomjegyzék

I. Bevezető	3
II. Helyzetelemzés	4
II.1. Közigazgatási jellemzők	4
II.2. Földrajzi, természeti adottságok	6
II.3. Demográfiai jellemzők	7
II. 4. Közlekedés és arculat	8
<i>II. 4.1. Települési arculat, épített örökségek</i>	8
II.5. A térség közművelődési adottságai	9
<i>II.5.1. Szakmai tevékenység értékelése a térségben fontosabb (jellemzőbb) közművelődési gyakorlat alapján</i>	9
<i>II.5. 2. A civil szervezetek tevékenysége, részesevése a helyi kultúra megőrzésében és ápolásában</i>	9
II. 6. Kulturális intézményhálózat, infrastruktúra, tevékenység	10
II. 7. Turizmus	16
II. 8. Kiemelt rendezvények, fesztiválok	18
II. 9. Közgyűjtemények	19
<i>II. 9. 1. Könyvtárak</i>	19
<i>II. 9. 2. Múzeumok, kiállítóhelyek</i>	20
II. 10. Alapfokú Művészetoktatási Intézmények	21
<i>II. 10. 1. BNI - Vikár Béla Alapfokú Művészetoktatási Intézmény</i>	21
<i>II. 10. 2. Kapronczai Alapfokú Művészetoktatási Intézmény (Szigetvár)</i>	21
II. 11. Média	22
II.12. A kistérségi kulturális élet finanszírozási rendje	22
<i>II.12.1. Pályázati aktivitás</i>	23
II.13. Összegzés	26
III. A Közkincs Kerekasztal jelentősége	28
IV. A Barcsi Kistérség Kulturális Stratégiája	30
IV.1. A stratégia célja, feladata	30
IV.2. A Barcsi kistérség SWOT – analízise	31
IV.3. Stratégia	33
<i>IV.3.1. Prioritások</i>	34
<i>IV.3.2. Stratégiai programcsoportok</i>	35
IV.5. A kulturális stratégia Barcson és a mikroövezetekben	44
<i>IV.5.1. Minden településre vonatkozó célkitűzések</i>	44
<i>IV.5.2. Barcs</i>	45
IV.6. Összegzés	48
Mellékletek	50
1. számú melléklet - A kistérség alkotóművészei és civil szervezetei	50
2. számú melléklet – Turisztikai adottságok a kistérségben	56
3. számú melléklet - A kistérségi rendezvények típusai	60
4. számú melléklet - A kistérségi rendezvények típusai, szolgáltatói	62

I. Bevezető

A Közkincs Kerekasztal 2010. februárjában felkérte a barcsi Móricz Zsigmond Művelődési Központot a Barcsi Többcélú Kistérség kulturális stratégiájának elkészítésére.

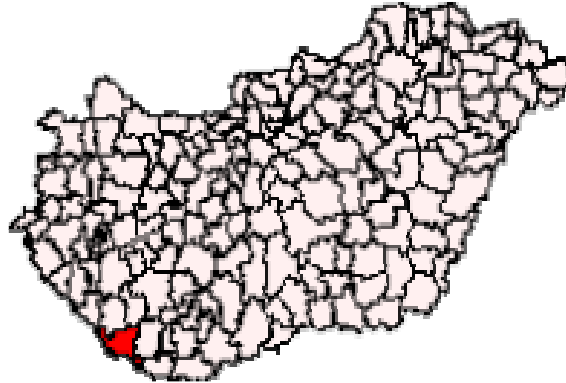
A művelődési központ e dokumentumban felvázolja a kistérség helyzetét (földrajzi, természeti, demográfiai, közigazgatási, közlekedési, közművelődési, turisztikai, valamint finanszírozási rendjét).

A helyzetelemzést alapul véve készítette el a Barcsi Többcélú Kistérségi Társulás Kulturális Stratégiáját, mely magában foglalja a térség céljait, rövid és hosszú távú feladatait.

II. Helyzetelemzés

II.1. Közigazgatási jellemzők

A barcsi kistérség Somogy megye dél-délnyugati részén, a megye területének 11 %-án, a Dráva folyó völgyében, a horvát határ mentén helyezkedik el.

1. ábra A Barcsi kistérség elhelyezkedése

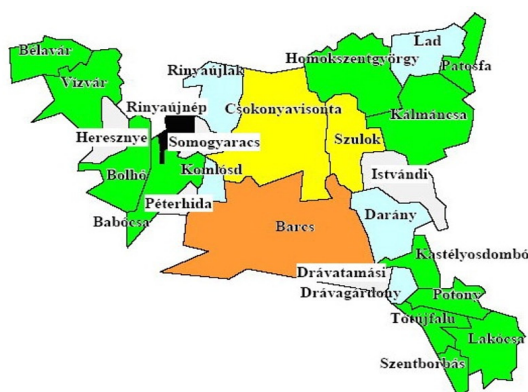
Területe 665,5 km². Az alábbi 26 települést foglalja magába: Barcs, Babócsa, Bélavár, Bolhó, Csokonyavisonta, Darány, Drávagárdony, Drávatamási, Heresznye, Homokszentgyörgy, Istvándi, Kálmánca, Kastélyosdombó, Komlósd, Lad, Lakócsa, Patosfa, Péterhida, Potony, Rinyaújlak, Rinyaújnép, Somogyaracs, Szentborbás, Szulok, Tótújfalu, Vízvár.

A Dél-dunántúli régió belüli földrajzi helyzete szerencsésnek mondható, hiszen a régió két fontos, dinamikusan fejlődő városához – Kaposvárhoz és Pécshez – egyaránt közel fekszik (kb. 70 km), valamint kiépített határátkelővel rendelkezik: Barcs - Virovitica. Ennek ellenére a Dél-Dunántúl mostoha úthálózatának köszönhetően mind Somogy megyében, mind pedig a régió belül elszigetelt kistérség, ami nagymértékben rányomja bélyegét gazdasági fejlődésére. A rendszerváltást követő évtized gazdasági átalakulása, a mezőgazdaság jelentőségének csökkenése, valamint a délszláv háború ugyancsak negatívan hatott a térség fejlődésére. A lemaradás az elmúlt évek során tett erőfeszítések ellenére tovább fokozódott, s a térség mára a hátrányos helyzetű kistérségek sorába csúszott le.

Az egyetlen iparral és fejlett kereskedelemmel, valamint középfokú oktatási intézményekkel rendelkező város a kistérségben Barcs. Várossá fejlődését mindenképp előtti határátkelő szerepének köszönheti. A város egyedülálló helyzete, valamint a térség ritkán lakott, aprófalvas településszerkezete okán, a kistérség fejlődését mindenképp az fogja

meghatározni, hogy Barcs képes lesz-e, s ha igen, akkor milyen mértékben fogja betölteni az információs társadalom és az „új gazdaság” kritériumainak megfelelő „térégi központ” szerepét?

A kistérség hét, földrajzilag is jól elhatárolható mikrokörzetre tagolódik, egy-egy viszonylag nagyobb – 1000 főt meghaladó – lakónépességgel rendelkező községgel a „központban”. A mikrotérségek mellett négy önállóan működő település található.

2. ábra A kistérség települései

- A kistérség dél-keleti részén fekvő települések **Darány** központtal: Drávagárdony, Drávatamási, Kastélyosdombó, Istvándi,
- A szintén dél-keleti részen **Lakócsa** központtal: Tótújfalu, Potony, Szentborbás;
- Barcstól észak-keletre **Lad** és Patosfa alkot egységet,
- Önállóan működő település a szintén észak-keleten fekvő **Homokszentgyörgy**
- Nem messze tőle **Szulok** és a hozzá tartozó Kálmánca helyezkedik el,
- Északra **Csokonyavisonta** és Rinyaújlak,
- Barcstól nyugati irányba, követve a Dráva és a határ vonalán helyezkednek el **Babócsai** központtal: Komlósd, Péterhida; Rinyaújnép, Somogyaracs,
- Valamivel távolabb, önálló egységet alkotnak **Vízvár** és **Bélavár** települések.
- Babócsa szomszédságában **Bolhó** és a hozzá tartozó Heresznye települések,
- **Barcs** város és környete (közigazgatásilag ide tartozik Drávaszentes, valamint Somogytarnóca)

II.2. Földrajzi, természeti adottságok

A térség a Somogyi-dombság déli részén, a Dráva-folyó mellett található. A viszonylag alacsony környezeti terhelés és a határmentiségből fakadó relatív elszigeteltség kedvezett a természeti értékek védelmének, megőrzésének.

A kistérség országhatár menti kistérség (A Dráva túl oldalán Horvátország található) Határos a barcsi, a csurgói, a kadarkúti a sellyei és a szigetvári kistérségekkel.

A kistérség táji arculatát a Dráva és a folyó mentén húzódó *Duna-Dráva Nemzeti Park részét képező erdőségek*, valamint a *somogyi dombság* (Homokszentgyörgy és Csokonyavisonta körzete) határozzák meg. A mediterrán éghajlati hatások eredményeként kialakult sajátos növény- és állatvilág a magyar tájvédelem kiemelkedően védett területévé emeli a térséget. A települések már történelmileg is az erdőségek szélén, a jelenlegi természetvédelmi területen kívül jöttek létre. Ennek a körülménynek is köszönhető, hogy európai léptékkal mérve a *természet érintetlen és szennyezéstől mentes*. A természeti értékek között ki kell emelnünk – a természetvédelmi terület részeként - a barcsi Ősborókást, a babócsai Nárciszost, Csokonyavisonta fás, legelős tölgyesét és a dombok közt meghúzódó halastavakat.

A térség másik legnagyobb természeti értéke a *termálvízbázis*. A már működő fürdőkapacitások kihasználásának új lehetőségeit nyithatja meg a gyógyvízzé minősítés. Az önkormányzatok (Barcs, Babócsa, Csokonyavisonta, Szulok) rövid és középtávú fejlesztési koncepciójának sarkalatos pontja a gyógyturizmus feltételeinek biztosítása. A csokonyavisontai (a feltörő víz hőmérséklete eléri 73C fokot) és a szuloki (50 °C fokos víz) a jódos gyógyvizek csoportjába sorolható. Mozgásszervi és gerincbántalmakra, idült gyulladásos és nőgyógyászati betegségekre gyakorolt gyógyhatása már bizonyított. Barcson is elkészült a városi strandfürdő, élményfürdő, amelynek vízbázisát az 1300 l/s (57 C fokos) nagyhozamu kút biztosítja. Kihaszíratlan termálvíz bázis található még Kálmánca határában.

A fentebb említett települések közül négy (Vízvár, Babócsa, Barcs, Darány központokkal) a Dráva folyó mentén, a természetvédelmi terület szélén terül el, ami jelentős turisztikai értéket ad a kistérségnek. A térség dél-keleti, Baranya megyével határos nyúlványában meghúzódó apró falvak bekapcsolása a Harkány – Siklós – Villány – Pécs turisztikai útvonalba új lehetőségeket nyithat meg a falusi turizmus és az ökoturizmus fejlesztésére. Az elmozdulás legnagyobb akadálya az infrastruktúra és a turisztikai marketing hiánya.

Gazdasági szempontból a kistérség a stagnáló térségek közé tartozik (a vidéki átlagtól való elmaradás a jelzőszámok zöménél eléri, illetve közelíti a 10%-ot).

A falvak lakossága tovább csökken, elsősorban a foglalkoztatási migráció miatt, így e települések esetében a lélekszám csökkenése mellett - különösen a zsáktelepüléseken – előrehaladott a falvak „előregedése” is.

A térség a hátrányos helyzetű kistérségek között található, a „lecsúszást” felerősítette az utóbbi évtizedben a mezőgazdaság jelentőségének csökkenése, valamint a délszláv háború hatása is.

A kistérségben területfejlesztési társulás működik, amelyhez tartozó települések teljesen lefedik a statisztikai kistérséget. A kistérség központja Barcs, a „Dráva fővárosa”

Barcs fejlődésére a határváros szerepkör tudatos vállalása jellemző s ez megnyilvánul az urbanisztikai törekvésekben is. A város az elmúlt években sikeresen profitált a délszláv háborút követő bevásárló turizmusból. A kereskedelmi konjunktúra építészeti eredménye a központban felépült üzleti negyed a sétálóutcával, vendéglőkkel és cukrászdákkal. A horvát bevásárló turizmus csökkenése és Magyarország uniós csatlakozása azonban új szerepkört és más irányú fejlesztéseket követel meg. Barcs 2004-től nemcsak az ország, hanem az Egyesült Európa egyik fontos déli határvárosa, a Dráva pedig az unió határfolyója.

Barcs a Dráva partján fekszik, de a folyópart szépsége az utóbbi évekig kihasználatlanul maradt a városkép alakításában. Fontos változást jelent e téren a 2002-ben elindult három ütemben megvalósuló „rehabilitációs” program. A város tervei között központi szerepet játszik a Dráva hajózhatóságának megoldása és a hajdan virágzó kereskedelmi hajózás visszaállítása.

II.3. Demográfiai jellemzők

Jellemzően aprófalvas, alacsony népsűrűségű térség, 38 fő/ km², sokkal alacsonyabb mind a régiós (68 fő/km²), mind az országos átlagnál (108 fő/km²).

A községek 84%-ában (21 faluban) a lakosság száma nem haladja meg az 1000 főt, kivétel: Babócsa, Barcs, Csokonyavisonta, Darány, Homokszentgyörgy.

A térségben mintegy 26 200 ember él, közülük kb. 12 ezren, a lakosság 46 %-a Barcson, a fennmaradó népesség 11 apró faluban (10,5 ezer fő, 40,3 %-) és a 14 törpefaluban (3,5 ezer fő, 13,7 %) valamelyikében él. A falvak lakossága tovább csökken, elsősorban a foglalkoztatási migráció miatt, így e települések esetében a lélekszám csökkenése mellett – különösen a zsáktelepüléseken – előrehaladott a falvak „előregedése” is. Mindezek közép és hosszú távon teljes elnéptelenedéshez vezethetnek.

A barcsi kistérségben 26 települési önkormányzat működik. A települések közül 8 önálló igazgatási egységet alkot, a többi település 6 körjegyzőség adminisztrációjához tartozik. Területi elhelyezkedéséből, történelmi gyökereiből, gazdasági szerepéből, városi jogállásából következően Barcs központi funkciót tölt be.

II. 4. Közlekedés és arculat

A kistérség közlekedési adottságai elemzése kapcsán elmondható, hogy már a régió is alapvetően rossz minőségű közúti közlekedési infrastruktúrával rendelkezik, melyre a nehéz megközelíthetőség és az utak rossz állapota nyomja rá a bélyegét. A térség elérhetősége lassú és körülményes, a forgalmi igényeknek nem felel meg. A nehéz megközelíthetőség egy mutatója szerint a határátkelőhelyek átlagosan 62 km-enként helyezkednek el, mely érték jóval az országos átlag alatt marad. Barcs nagy előnye a határátkelőhely megléte, ami elősegíti a határon túli kapcsolatok felvételét, kialakítását. Jellemzően a virovitcai, daruvári, zselízi, knittenfeldi és a sinsheimi kulturális csoportokkal tartanak fenn jó kapcsolatot (zenekarok, kórusok, képzőművészek).

II. 4.1. Települési arculat, épített örökségek

A vonzó, esztétikus települési és táji arculat ma már alapkövetelmény az idegenforgalomban. Egyre több település felismerve ezt a tényt a településképp rehabilitációját tűzte ki célul a jövőre vonatkozóan. A kulturális örökség megőrzése emellett a fenntarthatóság egyik hordozója egyben, a jövő generációja számára őrzik meg a múlt és a jelenkor értékeit, ezzel biztosítva a múlt és a hagyományok továbbélését, a térségi jellegzetességek fennmaradását.

II.5. A térség közművelődési adottságai

II.5.1. Szakmai tevékenység értékelése a térségben fontosabb (jellemzőbb)

közművelődési gyakorlat alapján

Az alkotó művészeti csoportok munkája meghatározó a településeken. Ezek közül kiemelhető tevékenység mind a községekben, mind a városban a kórusművészeti csoportok, valamint a táncművészeti, ezen belül főként a néptánc működése. A csoportok vezetői kiemelkedő színvonalú szakmai munkát végeznek, hiszen országosan elismert színvonalon működnek.

A tanfolyamokat a visszajelzések alapján csak a barcsi művelődési központban szerveznek. Ennek az lehet az oka, hogy a kistérség többi településén ezt a szolgáltatást az általános iskolák vállalták fel. Hiány mutatkozik a nyelvi képzésekben, annak ellenére, hogy a nyelvtudás szerepe felértékelődött az utóbbi évtizedekben.

A klubok-szakkörök szerepe szintén nagyon fontos a közművelődés területén, ez a szakmai elv érvényesül mind községi, mind városi környezetben. Társadalmilag pozitív jelenség még a községek esetében, hogy a korosztályok (gyermek, ifjúság, nyugdíjas) számára szinte mindenütt biztosított a közösségi művelődés lehetősége.

A kiállítások között a képzőművészet és a néprajzi témájú kiállítások a dominálnak, míg a műsorok között az előadóművészeti programok a meghatározóak. A szórakoztató rendezvények legkedveltebb műfaja a táncos rendezvény, amelyet a műsoros est követ nagyságrendileg. A közösségi rendezvény kategóriában, a községekben és a városban egyaránt az „egyéb vásár” a kiugróan magas. Közismert, hogy az ilyen típusú alkalmaknak a bevétel szempontjából van fontos szerepe (terembérlet). A közvetlenül szakmai területnek számító játszóházak, bálók, fesztiválok, falunapok is számottevőek, melyek rendszeres programonként jelennek meg a településeken. Mellettük fontos tevékenységet jelentenek a táborok, melyek ugyan csak néhány településre jellemzőek, de nevelési és élményszerző szerepük vitathatatlan.

II.5. 2. A civil szervezetek tevékenysége, részesevé a helyi kultúra megőrzésében és ápolásában

A „közkincs” pályázat keretében végzett felmérés jól mutatja, hogy a civil szervezetek mennyire fontosak a hagyományok őrzésében, a helyi kulturális szokások átörökítésében, továbbadásában (1. számú melléklet). Különösen akkor érdemes ezt megfontolni, ha tudjuk, hogy ez nem teljes, még számos más kör, csoport végez ezen a területen fontos kultúra megőrző tevékenységet annak ellenére, hogy ezt nem vállalja szolgáltatásként.

II. 6. Kulturális intézményhálózat, infrastruktúra, tevékenység

A kistérség településein néhány település kivételével van művelődési ház, melyek befogadóképessége, felszereltsége, szakmai ellátottsága, nyitva tartása jelentősen eltér egymástól. A mikrotérségi központok kivételével csak a községek nagy rendezvényeinek alkalmával kerülnek kinyitásra. Csokonyavisonta kulturális helyszíne a kastélyban van kialakítva.

Babócsa mikrotérség

Település	Partner	Fő	Fogl. Típus	Heti óra
Babócsa	Művelődési Ház és Könyvtár	1	közalkalmazott	40
Komlósd	Községi Könyvtár	1	megbízásos	4
Péterhida	Tájház	1	megbízásos	4
Péterhida	Községi Könyvtár	1	megbízásos	4
Péterhida	Községi Művelődési Ház	0		
Somogyaracs	Községi Könyvtár	1	megbízásos	4
Somogyaracs	Községi Művelődési Ház	0		
Rinyaújnép	Községi Művelődési Ház	0		

Babócsán a művelődési ház, a könyvtár és a kiállítóhely feladatait 1 fő látja el heti 40 órában (a művelődési ház és a könyvtár egy helyen található, azonos nyitvatartással).

Három településen foglalkoztatnak könyvtárosokat heti 4 órában. Egy településen, Rinyaújnépen nincs könyvtár (mozgókönyvtár sincs).

Bolhó mikrotérség

Település	Partner	Fő	Fogl. Típus	Heti óra
Bolhó	Községi Könyvtár	1	megbízásos	4
Bolhó	Községi Művelődési Ház	0		
Heresznye	Községi Művelődési Ház	0		
Heresznye	Községi Könyvtár	1	társadalmi munka	10
Heresznye	Teleház	1	Alkalmazott	30

Bolhón a könyvtárban megbízási szerződéssel foglalkoztatnak egy főt heti 4 órában, Heresznyén társadalmi munkával üzemel a könyvtár, heti 10 órás nyitvatartással.

Közművelődési alkalmazottat egyik település sem foglalkoztat, a művelődési házak csak szükség esetén tartanak nyitva.

Örvendetes előrelépés, hogy a heresznyei teleházban 2009. júniusától egy főt alkalmaznak heti 30 órában, amelyre egy pályázati projekt kapcsán nyílt lehetőségük.

Csokonyavisonta mikrotérség

Település	Partner	Fő	Fogl. Típus	Heti óra
Csokonyavisonta	Községi és Iskolai Könyvtár	1	közalkalmazott	20
Rinyaújlak	Községi Könyvtár	1	megbízásos	8
Rinyaújlak	Községi Művelődési Ház	1	megbízásos	20

Csokonyavisontán a községi és iskolai könyvtárosi feladatokat 1 fő részfoglalkozású alkalmazott látja el heti 20 órában.

Az önkormányzat, művelődési ház típusú intézményt nem tart fenn (kulturális tevékenységre a Kastélyban lévő rendezvénytermet használják). Közművelődési feladatellátásra senkit nem alkalmaznak.

A kisebbik településen, Rinyaújlakon a könyvtárban heti 8 órában, a művelődési házban heti 20 órában foglalkoztatnak 1-1 főt.

Az a véleményünk, hogy a település nagysága mindenképpen indokolná egy részfoglalkozású művelődésszervező alkalmazását.

Darány mikrotérség

Település	Partner	Fő	Fogl. típus	Heti óra
Darány	Községi Könyvtár	1	alkalmazott	40
Darány	Községi Művelődési Ház	0		
Drávagárdony	Községi Könyvtár	1	megbízásos	2
Drávagárdony	Községi Művelődési Ház	0		
Drávatamási	Községi Könyvtár	1	megbízásos	2
Drávatamási	Teleház	1	megbízásos	2
Drávatamási	Községi Művelődési Ház	0		
Istvándi	Községi Könyvtár	1	megbízásos	2
Istvándi	Községi Művelődési Ház	0		
Kastélyosdombó	Községi Könyvtár	1	megbízásos	4
Kastélyosdombó	Községi Művelődési Ház	0		

Látható, hogy a darányi mikrokörzetnél a könyvtári területen jó a személyi ellátottság, hiszen Darányban főállású embert alkalmaznak (egyúttal ő a teleház vezetője is). A mikrokörzethez tartozó többi kistelepülésen is foglalkoztatnak részfoglalkozású könyvtárosokat.

Lad mikrotérség

Település	Partner	Fő	Fogl. Típus	Heti óra
Lad	Községi Könyvtár	1	megbízásos	6
Lad	Községi Művelődési Ház (teleház)	1	közmunka	40
Patosfa	Községi Könyvtár	1	megbízásos	6
Patosfa	Községi Művelődési Ház	0		

A ladi művelődési házban a közművelődési feladatok ellátására közmunkást foglalkoztatnak (ő a teleházzal foglalkozik).

Mind a ladi, mind a patosfai könyvtár heti hat órában elérhető, amelyet településenként egy-egy megbízásos jogviszonyban lévő könyvtárost biztosít. A ladi mikrotérségben a központban két fő közmunkaprogramban résztvevő látja el a feladatokat, Patosfán nincs közművelődési dolgozó, csak rendezvény esetén vannak nyitva.

Lakócsa mikrotérség

Település	Partner	Fő	Fogl. Típus	Heti óra
Lakócsa	Községi- és Iskolai Könyvtár	1	közalkalmazott	40
Lakócsa	Községi Művelődési Ház	0		
Potony	Községi Könyvtár	1	Közmunka	40
Potony	Községi Művelődési Ház	0		
Szentborbás	Községi Könyvtár és Községi Művelődési Ház	1	Megbízásos	20
Tótújfalu	Községi Könyvtár	1	megbízásos	4

A mikrotérség mind a négy településén foglalkoztatnak egy-egy személyt a könyvtárak működtetéséhez: Lakócsán - heti negyven órában - közalkalmazotti jogviszonyban, Potonyban szintén heti negyven órában közmunka keretében, Szentborbáson és Tótújfalun megbízásos szerződéssel, előbbi heti 20, utóbbit pedig heti 4 órában.

A táblázatban is jól látható, hogy községi művelődési ház a központon kívül csak Potonyban, Szentborbáson található, azonban egyik helyen sincs közművelődési feladatokat ellátó alkalmazott, csak rendezvények alkalmával tartanak nyitva.

Szulok mikrotérség

Település	Partner	Fő	Fogl. Típus	Heti óra
Szulok	Községi Könyvtár	1	alkalmazott	40
Szulok	Községi Művelődési Ház	1	alkalmazott	40
Szulok	Községi Művelődési Ház	1	alkalmazott	4
Kálmánca	Községi Könyvtár	1	megbízásos	12
Kálmánca	Sánta Márton Közösségi Ház	1	közmunka	40

A központi szerepet betöltő településen, Szulokban három személyt foglalkoztatnak kulturális területen.

Bélavár

Település	Partner	Fő	Fogl. Típus	Heti óra
Bélavár	Községi Könyvtár	1	megbízásos	6
Bélavár	Községi Művelődési Ház	0		

A könyvtárban megbízási szerződéssel foglalkoztatnak egy főt, nincs olyan személy, aki kifejezetten művelődésszervezői feladatokat látna el. A művelődési ház csak rendezvények, programok esetén, alkalmanként van nyitva.

Homokszentgyörgy

Település	Partner	Fő	Fogl. Típus	Heti óra
Homokszentgyörgy	Községi Művelődési Ház	1	közalkalmazott	40
Homokszentgyörgy	Községi Művelődési Ház	1	közalkalmazott	30
Homokszentgyörgy	Teleház	1	megbízásos	6

A homokszentgyörgyi művelődési ház két személyt foglalkoztat: egy szakalkalmazottat heti 40 órában, és egy technikai dolgozót heti 30 órában. A teleház nyitva tartását megbízási szerződéssel biztosítják. Szerencsés megoldás, hogy a főfoglalkozású közalkalmazott egy személyben a könyvtáros, a művelődésszervező és a teleház vezető, aki jól össze tudja hangolni ezeket a feladatköröket.

Vízvár

Település	Partner	Fő	Fogl. Típus	Heti óra
Vízvár	Helytörténeti és mamut kiállítás, Drávai Lajos kiállítás	1	közalkalmazott	40
Vízvár	Teleház	1	közalkalmazott	40
Vízvár	Községi Művelődési Ház	0		

A községben a kiállítóhelyen és a teleházban is teljes munkaidőben, közalkalmazotti státuszban foglalkoztatnak egy-egy embert. A művelődési ház viszont csak rendezvények esetén nyit ki.

Barcs

Település	Partner	Fő	Fogl. Típus	Heti óra
Barcs	Móricz Zsigmond Művelődési Központ	3	Szakalkalmazott	40
Barcs	Móricz Zsigmond Művelődési Központ	1	Szakalkalmazott	20
Barcs	Móricz Zsigmond Művelődési Központ	6	Közalkalmazott	40
Barcs-Somogytarnóca	Somogytarnócai Faluház	1	Közalkalmazott	20
Barcs-Drávaszentes	Drávaszentesi Faluház	1	Közalkalmazott	20
Barcs	Dráva Múzeum	5	Szakalkalmazott	40
Barcs	Dráva Múzeum	1	közalkalmazott	40
Barcs	Dráva Múzeum	2	közmunka	40
Barcs	Városi Könyvtár	5	szakalkalmazott	40
Barcs	Városi Könyvtár	1	közalkalmazott	40
Barcs	Kistérségi Mozgókönyvtár	2	közalkalmazott	40
A DOLGOZÓK SZÁMA ÖSSZESEN: 25 fő főfoglalkozású és 3 fő részfoglalkozású				

A Móricz Zsigmond Művelődési Központ a hét hat napján van nyitva: hétfőtől-péntekig 7.30 órától 21.30-ig, szombaton 14 órától 21 óráig áll a látogatók rendelkezésére.

A nyitva tartási idő rendezvények esetén ettől eltérhet.

A művelődési házak rendezvénytermeinek befogadóképessége jelentősen eltér egymástól:

Mikrotérségek	Színpaddal rendelkezik	Befogadóképesség (fő)
<i>Babócsa:</i>		
Babócsa	igen	210
Somogyaracs	-	50
Péterhida	-	150
Rinyaújlak	-	150
Komlósd	-	150
<i>Csokonyavisonta:</i>		
Csokonyavisontai kastély:	igen	120
<i>Darány:</i>		
Darány	igen	160
Drávatamási	igen	
Kastélyosdombó	-	
Istvándi	-	
<i>Lad:</i>		
Lad		150
Patosfa		
<i>Lakócsa:</i>		
Lakócsa		300
Szentborbás	igen	80
Tótújfalu		?
Potony	-	150
<i>Szulok:</i>		
Szulok	igen	150,40,20
Kálmánca	igen	160,20,20+50
<i>Bélavár:</i>		
<i>Vízvár:</i>		
Vízvár	igen	160,100,40
<i>Homokszentgyörgy:</i>		
Homokszentgyörgy	igen	180
<i>Barcs:</i>		
Barcs	igen, 2 +2 mobil	30,45,150,340
Drávaszentes	-	60
Somogytarnóca	-	40,60,30

A kistérség falvaiban a szabadtéri rendezvények jellemzően a község sportpályáin, közterein, halastavai mellett, művelődési ház udvarán kerülnek lebonyolításra.

A közösségi színterek többsége jó állapotban van, Potony község színtérének állapotát veszélyesnek ítélték meg. Vízvár művelődési házában a rendezvénytermek mindegyike felújításra szorul.

A barcsi Móricz Zsigmond Művelődési Központ közösségi színtereinek száma, illetve nagysága jóval meghaladja a kistérség településein működő művelődési házakét. Az un. moziterem épületrész felújításra szorul.

E mellett saját fény és hangtechnikája, két db ponyvás mobil színpada, sátrai, székei vannak, melyek kölcsönözhetőek. Igény esetén a város két sportcsarnokában is lehet kulturális programokat szervezni. Faluházaikban csak közösségi terek állnak rendelkezésre.

II. 7. Turizmus

Általános probléma a régió kulturális turisztikai kínálatával kapcsolatban, hogy az adott nevezetességek kevés információ-tartalommal rendelkeznek. Tájékoztató táblák ritkán olvashatóak, idegen nyelveken még kevesebb információ áll rendelkezésre. Az utazás előtt és alatt szükséges tudnivalókhöz való hozzáférés lehetősége korlátozott, a megfelelő tartalmak hiánya, illetve a meglévő információk tartalmak strukturátlansága miatt. Hiányoznak a befogadást és megértést elősegítő kommunikációs eszközök, valamint az egyéni útvonaltervezést elősegítő internetes megjelenés, praktikus információk. Kevés az on-line foglalható szálláshelyek, turisztikai szolgáltatások és kulturális programok száma. Ennek eredményeképpen a turisták csak a legalapvetőbb nevezetességeket nézik meg rövid idő alatt, számos potenciális turisztikai és kulturális kínálatról nem szereznek tudomást. Így rövidül az átlagos tartózkodási idő, és csökken a turisták költségéből származó bevétel. A régió turisztikai kínálatának interneten való megjelenítésében túlzott méreteket ölt a párhuzamosság, a turisztikai kínálat elemei megszámlálhatatlan települési, megyei, valamint intézményi honlapon szerepelnek.

A kistérség legjelentősebb turisztikai attrakciója a termál- és gyógyvíz bázis. A turisták nem csak a fürdőzés élménye miatt látogatnak el Csokonyavisontára és Barsra, hanem a gyógyulás, állapotmegőrzés és rekreáció miatt is. A horgászat, valamint a vadászat szerelmesei is bátran választhatják a kistérséget úti céljuknak. A falusi turizmus és a

lovasturizmus vonzerőit tekintve rendkívül kedvező adottságokkal rendelkeznek. Számos lehetőséget nyújt az ez iránt érdeklődőknek. A falusi turizmus kiemelt területei a térségben a Dráva melletti települések. Az ott lakóknak kedvező azért, mert a vidék lakói számára többletbevételt ad, munkaalkalmat biztosít, de emellett hozzájárul a kulturális, néprajzi hagyományok fennmaradásához is. A turisták szemszögéből pedig hozzájárul a kikapcsolódáshoz, a testi-szellemi fejlődéshez. A kistérségben meg szálló turisták részére azonban programokat kell kínálni, hogy az ott eltöltött időt tartalmasan teljen. Az egyes mikrotérségek és települések turisztikai adottságai a 2. mellékletben olvashatóak.

Ahogy az már a pénzügyi elemzésnél kiderült, a városban minden évben számos nagyszabású rendezvény, fesztivál kerül megrendezésre (*Tavaszi Fesztivál, Dráva Fesztivál*) Ezek között vannak regionális vonzáskörzetűek is.

Kulturális programkínálatának legfőbb erőssége a sokszínűség és sokrétűség. A lokálpatriotizmus, a hagyományokhoz való ragaszkodás, a kohéziós erő következtében a felnőtt és gyermek korosztály intenzíven igényli a kulturális szolgáltatásokat, és azokban aktívan kívánnak részt venni. Összehasonlítva az ország hasonló nagyságrendű kistérségeit, a barcsi kistérségben pezsgő és folyamatos kulturális közművelődési élet zajlik.

II. 8. Kiemelt rendezvények, fesztiválok

A Barcsi Többcélú Kistérségi Társulás területén a hagyományos nagyrendezvények, fesztiválok sajátosan fejlődtek.

Az események alapvetően 3 stratégiai adottság alapján szerveződnek:

- a kistérség zenei életének, oktatásának magas színvonala,
- a sajátos hagyományok ápolása, megőrzése,
- határmentiségből adódó kulturális lehetőségek (Horvátország, Szlovénia) közelsége

Ezen tényezők miatt a kistérség nagyrendezvényei és fesztiváljai egyediek, sajátosak, a térségre jellemzők. Finanszírozását részben a kistérség önkormányzatai és a kistérségi társulás biztosítja. A szervezőmunkát a barcsi Móricz Zsigmond Művelődési Központ, az érintett önkormányzatok közművelődési szakemberei és egyesületei végzik. A fesztiválok célközönsége a város és a kistérség polgárai. Céljuk a lokálpatriotizmus megőrzése, a közélet fejlesztése, a város- település szeretetének erősítése. Mivel a fesztivál jellegű nagyrendezvények a kialakult hagyományokra épülnek és a lakosság széles körét érintik, komoly érdeklődés övezi azokat.

A Barcsi Többcélú Kistérségi Társulás látogatottság és ismertség szempontjából kiemelkedő kulturális rendezvényei közé a *Barcsi Tavaszi Fesztivál*, a babócsai *Nárcisznap*, csokonyavisontai *Kalács-* és a *Bab Fesztivál* tartozik. A fesztiválok egy kivételével (*Nárcisznap*) jelen formában és tartalommal nem emelkednek ki az ország más részein megrendezésre kerülő kulturális események közül, így nem nevezhetőek turisztikai attrakcióknak sem, hiszen zömmel helyi kulturális és közösségi igények kielégítésére szolgálnak.

Ahhoz azonban, hogy a kistérség fent említett eseményeit hivatalosan is fesztiválnak hívják, több kritériumnak kell megfelelniük:

- „amelyek egy koherens és markáns koncepció alapján megfogalmazott egyedi, kivételes események,
- melyek koncentráltak, van „sűrűségük”, azaz:
 - folyamatosan, egymás utáni napokon szervezi programjait (nemcsak hétvégeken és nem hónapokon át, egy-egy este),
 - naponta több (min.2-3) programja van, lehetőleg több helyszínen
 - legalább három napig tart
 - széles közönségnek szól (nem zárt szakmai napok)

- a közönség nagysága és a programokra és promócióra szánt költségvetése is számottevő, nem falunap (nem néhány száz fős a közönsége és a költségvetése is legalább 2-3 millió)”¹

A kistérségi rendezvények típusai a 3. mellékletben olvashatóak.

II. 9. Közgyűjtemények

II. 9. 1. Könyvtárak

II.9.1.1. Városi Könyvtár Barcs

Az itt élő emberek könyvtári ellátását jelenleg 7 főfoglalkozású könyvtáros végzi az 510m² alapterületen. Naponta átlagosan 150 olvasó fordul meg az intézményben. A könyvtárban felnőtt- és gyermek részleg, helyismereti gyűjtemény, zenemű- és médiatár, folyóirat-olvasó, Infotéka és német nyelvi részleg várja a látogatókat. A világháló adta lehetőségeket figyelembe véve, 2005 tavaszán elkészült a könyvtár új honlapja, melynek elérhetősége: <http://www.vk-barcs.bibl.hu>. A barcsi Városi Könyvtár fennállása óta mindig is nagy súlyt fektetett arra, hogy rendezvényeivel színesítse, kiegészítse a kulturális kínálatot. A könyvtár saját rendezvényein (író-olvasó találkozó, felolvasó estek stb.) kívül helyet ad helyi civil szervezetek, felnőttképzési- és nyelvtanfolyamok programjainak („LOGOSZ” Ifjúsági Egyesület, sakk- és úszószakosztály, „HEFOP”). 2007. március 1-től, a kistérség 22 településének „mozgókönyvtári” ellátó központjaként a községi könyvtárak részére igyekszik magas szintű szolgáltatásokat nyújtani.

II.9.1.2A kistérség kis könyvtárai

A Barcsi Többcélú Kistérségi Társulás majdnem minden településén lehetőség van könyvek kölcsönzésére. Rinyaujnépen nem kérték a mozgókönyvtári ellátást (tekintettel arra, hogy lakosainak száma nem éri el az 50 főt) A szakmai anyagokat a barcsi Városi Könyvtár biztosítja, mely a kistérségi feladatok ellátásához külön alkalmazottal és pénzügyi kerettel rendelkezik. A könyvtárak zömében található számítógép internetes hozzáféréssel,

¹ Magyar Fesztiválregisztrációs és Minősítési Program.
<http://www.fesztivalregisztracio.hu/index.php?modul=cms&page=tajekoztato>

nyomtatóval, dvd-lejátszóval és tv-vel, azonban ezek nem alkalmasak egy-egy rendezvény lebonyolítására. A somogytarnócai faluház könyvtárában nincs számítógép, a drávaszenteseiben pedig a napokban kerül beállításra. A lakócsai könyvtárban 16.000 darabos magyar-horvát könyvállomány áll rendelkezésre. Jellemzően a könyvtári feladatok ellátására az önkormányzatok biztosítanak alkalmazottat (fő állásban, vagy részmunkaidőben, illetve közmunkást foglalkoztatnak).

II. 9. 2. Múzeumok, kiállítóhelyek

Az egész régióban jellemzően a múzeumok infrastrukturális állapota leromlott, egy sem elégíti ki napjaink látogatóbarát, az interaktivitást lehetővé tévő követelményeit. A múzeumokhoz nem kapcsolódnak különféle szolgáltató egységek (múzeum könyvesbolt, kávézó, étterem). A kitűnő gyűjtemények ellenére a bemutatás korszerűtlen volta miatt a veszítenek vonzerejükből.

Belső-Somogy egyetlen muzeális intézménye a Dráva Múzeum, mely 1979-es alapításától fogadja látogatóit Barcsra. Gyűjtőterülete a somogyi Dráva mente. A Dráva Múzeum helytörténeti tárgyi és dokumentációs gyűjteménye elsősorban Barcsra vonatkozó anyagot őriz. Jelentős szerepet kapnak a jelen dokumentumai is: barcsi cégek, intézmények és családok iratanyagai. A múzeum néprajzi gyűjteménye közel háromnegyed részét nemzetiségi (német és horvát) falvak anyagai képezik. Gazdag gyűjteménnyel rendelkeznek a Dráva mente horvát viseleteiből és különféle háziszótteseiből. A gyűjtésénél nagy figyelmet szentelnek a hétköznapi tárgyi világának, a mindennapi használati és a gazdasági eszközöknek is. A régészeti gyűjtemény megyei viszonylatban is gazdagnak mondható.

A múzeumi könyvtár több funkciót lát el: helyismereti gyűjteményként összegyűjti a megyére, a Dráva folyóra, a régióra vonatkozó könyveket, speciális szakkönyvtárként pedig a múzeumban működő tudományágak szakirodalmának beszerzésére vállalkozik. A Dráva Múzeum 2003 óta maga is jelentet meg évkönyvet, egyes kiemelt kutatási témákat pedig önálló kötetként bocsát a nagyközönség elé. Az évente megrendezésre kerülő Barcsi Nemzetközi Művésztelep kiállításainak is helyet ad. Az intézmény képző- és iparművészeti gyűjteményének gerincét az itt készült és a városnak ajándékozott munkák jelentik.

A kistérség többi településén kiállítóhelyekkel és helytörténeti gyűjteményekkel találkozhatunk.

II. 10. Alapfokú Művészetoktatási Intézmények

II. 10. 1. BNI - Vikár Béla Alapfokú Művészetoktatási Intézmény

A Zeneiskola 1968. szeptember 1-én nyitotta meg kapuit és 1973. augusztus 1-től vált önállóvá. 1975. szeptemberében vette fel az intézmény a Vikár Béla nevet. 2007-től a BNI (Barcsi Nevelési és Oktatási Intézmények) tagintézménye lett. A néptánc tagozatnak és néhány hangszeres próbának a Móricz Zsigmond Művelődési Központ ad helyet. A tanulók hangszerválasztását megkönnyíti, hogy szinte minden hangszer megismerésére lehetőség van. Népszerű a szintetizátor, a gitár, a magánének szak. Lehetőség van népi ének, harmonika, valamint mozdulattművészet tanulására is. Súlyt helyez az iskola a kamarazene oktatására is, a rézfúvós együttesek a városi rendezvények fő résztvevői. *Fúvószenekari Találkozó*jukra a megye társintézményeinek együtteseit, külföldi határ menti települések zenekarait hívják meg. A zongora tanszak szervezésében évente megrendezésre kerül a *Somogy megyei Zeneiskolák Zongoraversenye és Négykezes Találkozója*.

A Néptánc Gála a Boróka Néptáncegyüttes és a Ripityomka Néptánc csoport repertoárjának legjavát gyűjti össze.

Az iskola fő törekvése, hogy tanulói a zene segítségével gazdagabb lelkületű felnőttekké váljanak. 1993-ban a barcsi Vikár Béla Zeneiskola a zeneoktatásban végzett magas színvonalú művészeti képzés megvalósításáért Somogy megye Művészeti Díját kapta meg.

II. 10. 2. Kapronczai Alapfokú Művészetoktatási Intézmény (Szigetvár)

ADRIA-SZIGO KTSE

Az ADRIA-SZIGO KTSE a nyolcvanas években alakult a szigetvári művelődési központ kereteiben. Kapronczai Alapfokú Művészetoktatási Intézmény 2001-ben jött létre. Fő célkitűzésük a táncművészet vidéken, elmaradottabb településeken való megismertetése volt a 6-12 éves korosztály számára. A próbahelyszínt (intézményi megállapodás alapján) a barcsi Móricz Zsigmond Művelődési Központ biztosítja a táncosok részére. Az iskola társastáncosai szinte állandó szereplői a város egyes művelődési programjainak.

II. 11. Média

A kistérségi társulás eredményes együttműködést alakított ki a helyi médiával: HÍD Televízió, AQUA Rádió, Somogyi Hírlap, Barcs Info.

Elérhetőségek:

Somogyi Hírlap: Nagy László újságíró, Barcs

HÍD TV, AQUA Rádió: Kovács Éva, Lénárdt Zsuzsanna Barcs, Köztársaság u. 2. Tel: 462-204

Barcs Info: Biczák György 7570 Barcs, Kandó K. u. 1.

II.12. A kistérségi kulturális élet finanszírozási rendje

A Barcsi Többcélú Kistérségi Társulás, valamint az érintett települések önkormányzatai éves költségvetési rendeletükben szabályozzák (közművelődési rendeletükre alapozva) a helyi kulturális élet finanszírozását és annak mértékét.

A települések közművelődési rendeletükben megfogalmazott feladataikat a költségvetéséből finanszírozzák, melynek forrásai:

- központi költségvetésből származó normatív állami hozzájárulás,
- az önkormányzat saját bevétele,
- pályázati alapból elnyert támogatás.

Működik olyan *települési önkormányzat, ami nem rendelkezik közművelődési rendelettel!*

Közművelődési normatíva felosztása: 2010. évben a normatíva összevontan jött (üzemeltetési, igazgatási, sport- és kulturális normatíva), így azt megosztani nem tudják, az önkormányzatok elszámolási szakfeladataira lett teljes összegben tervezve minden önkormányzatnál. A kultúra finanszírozására a következő támogatások biztosítják az alapot: központi költségvetés, céltámogatás, munkaügyi központ támogatása.

Költségvetés kulturális célú előirányzatainak összege:

Mikrotérség	Kulturális kerete	Kulturális normatíva
Babócsa	9.489.000	2.676.330 Ft.
Barcs	49.241.000 Ft. (MZSMK) 45.143.000 Ft. (Városi Könyvtár) 20.407.000 Ft. (Dráva Múzeum)	2.937.000 Ft. (MZSMK) 4.543.000 Ft. (Városi Könyvtár) 4.543.000 Ft. (Dráva Múzeum)
Bolhó	1 980 000 Ft.	1.307.520 Ft.
Csokonyavisonta	2 450 000 Ft.	2.148.555 Ft.
Darány	6 060 000 Ft.	2.075.915 Ft.
Lad	3 247 000 Ft.	1.100.950 Ft.
Lakócsa	7.276.000 Ft.	2. 541.000 Ft.
Szulok	9 782 000 Ft.	1.550.410 Ft.
<i>Önállóan működő települések:</i>		
Bélavár	2 000 000 Ft.	510.750 Ft.
Homokszentgyörgy	6 807 000 Ft.	1.394.915 Ft.
Vízvár	2 875 000 Ft.	624 000 Ft.

A normatívát az önkormányzatok jelentős összeggel egészítik ki, mely megfigyelhető a többi mikrotérségnél is, viszont nincs mindenütt összhangban a rendezvények számával.

II.12.1. Pályázati aktivitás

Már a helyzetelemzés elkészítésekor tapasztaltuk, hogy a mikrotérségek, illetve a települések nem használják ki a pályázatokat, nem pályáznak. Annak ellenére sem, hogy rendszeresen tájékoztatjuk őket a közkincs kerekasztalon keresztül az éppen aktuális lehetőségekről.

E témakör vizsgálatához a 2009-es évben kitöltött adatlapokat használtuk fel, annak érdekében, hogy megtudjuk, a települések mivel tudják kiegészíteni főként a kultúrára fordítható forrásaikat, azonban nem mindenki válaszolta meg az erre vonatkozó kérdéseket.

A pályázók között hiányoltuk az OKM és a Nemzeti Kulturális Alap által nyújtott lehetőségek kihasználását, hiszen 2008-ban legalább 10 közművelődési célú pályázatot írtak ki, hasonlóan 2009-hez.

A 2008-as évben a barcsi kistérség falvaiban az alábbi nyertes pályázatok születtek:

- Babócsa Község Önkormányzata egy pályázatot nyert, az OKM Fókuszban a közművelődés altémán, a „Helytörténeti és néprajzi gyűjtemény anyagának restaurálása, leltárba vétele”- címmel.
- Bélavári Szabadidő, Sport- és Sporthorgász Egyesület NCA² által meghirdetett, a Társadalmi szervezetek működési költségeinek támogatása című felhívásra pályázott.
- A Bolhói mikrotérség 2008-ban összesen két pályázatot adott be. Bolhó a Horvát Kisebbség Kulturális rendezvényeire nyert, Heresznye a Nemzeti Kulturális Alap Könyvtárfejlesztési pályázatán, és EMOP pályázatán Teleház fejlesztésre kapott támogatást. (A falvak sajnós összegeket nem írtak.)
- A 2008-as évben egyedül Lakócsa Község Önkormányzata pályázott és nyert a Fókuszban a közművelődés címmel meghirdetett pályázaton. Az összeget, amelyet nem neveztek meg, a Dráva Menti Horvát Napokra, a honismereti, helytörténeti emlékek gyűjtésére, rendszerezésére, kiállítására, valamint a horvát versmondó verseny szervezésére és a Horvát Hagyományörző Együttes támogatására fordították.
- Szulok nyertes pályázata az alábbiak: a Petőfi Sport Egyesület támogatására az NCA által meghirdetett a Társadalmi szervezetek működési költségeinek támogatása, valamint a Szuloki Német Hagyományörző Együttes támogatására a Fókuszban a közművelődés című pályázatok. Kálmánca a Biztos Kezdet Program 2008 és a Kézműves foglalkozások 2007 elnevezésű pályázatokban volt sikeres. Az adatlapokon nem közölték, hogy az elnyert összegeket mire használták fel.
- Homokszentgyörgy az NKA által meghirdetett Szakmai eszközfejlesztés, korszerűsítés elnevezésű pályázaton nyert pénzt a községi könyvtár eszközfejlesztésére, korszerűsítésére 2008-ban. Továbbá 2010 márciusában megrendezett az OKM – „Új tudás-műveltséget mindenkinek” program keretében „Színházi, bábszínházi, táncszínházi vendéjátékok fogadására Homokszentgyörgy és mikrotérségében”. E település pályázatot nyújtott be Integrált Közösségi és Szolgáltató Tér kialakítására és működtetésére, amelyet 2010-ben meg is nyert.
- Komlósdon Közművelődési pályázat benyújtására 2009. évben került sor, amelynek végrehajtása ez évben történik (művelődési ház előtti terület parkosítása, térburkolat kialakítása: 4.802.472.-Ft pályázati összegből.)

² Nemzeti Civil Alapprogram

- Barcsi Móricz Zsigmond Művelődési Központ nyertes pályázatai 2008-2010:

2008.	NKA A Barcsi Tavasz Fesztivál programjainak támogatása	500.000 Ft
2008.	NKA Alkotó művészeti csoportok támogatása	600.000 Ft
2008.	NKA Tájéltatás II.	800.000 Ft
2009.	NKA Tájéltatás III.	700.000 Ft
2009.	NKA Táncházak	300.000 Ft
2009.	OKM Amatőr kórusok támogatása	600.000 Ft
2009.	Karácsony Sándor-pályázat kiadványra	30.000 Ft
2009-2010.	OKM Gyermekszínházi szomszédolás	1.250.000 Ft

Beadott, de nem nyert pályázatok:

- Magyar Szabadművelődési Alapítvány: 2007. és 2008. Pályázat könnyűzenei programok támogatására
- Balassi Bálint Kulturális Intézet: Kodály Zoltán születésének 125. évf. alkalmából
- NKA Tengertánc program: Boróka táncegyüttes fellépéseinek támogatása (2007)
- OKM-A Magyar Kultúra Városa pályázat (2008)
- TÁMOP 3.2.3 Felnőttképzési központok kialakítása a Művelődési Központokban (Akreditáció megszerzése)(2008.)

A felsorolásban nem szereplő mikrotérségek és települések egyéni pályázati aktivitásáról nem érkezett adat tőlük erre vonatkozóan.

A Barcsi Kulturális Közkincs Kerekasztal együttműködésének köszönhetően az alábbi kistérségi szintű programok valósultak meg különböző pályázati forrásokból a 2009-es és 2010-es években:

OKM – „Új tudás-műveltséget mindenkinek” program: „I. Drávamenti Kistérségi Kulturális Napok”, amely rendezvénysorozat három programot foglal magában:

1. Multikulturális Művészeti Találkozó
2. „Fiatalok a Pódiumon”- előadóművészeti tehetségkutató verseny
3. Kistérségi Nyugdíjas Művészeti Csoportok Találkozója

OKM – „Új tudás-műveltséget mindenkinek” program - Színházi, bábszínházi, táncszínházi vendégjátékok fogadása: „Gyermekszínházi szomszédolás”

NKA: „Dráva menti táncházak”, amely programsorozat a 8 kistérségben lebonyolított rendezvényt foglalt magába

NKA: „Közművelődési programok tájoltatása” – Drávamenti Szomszédolás III. – A pályázat a kistérség hét településének kulturális életét színesítette.

A következő pályázatoknak még nincs eredménye:

Szintén a Közkincs Kerekasztal együttműködésnek köszönhetően a falvak egy része pályázatot nyújtott be a Rinya-Dráva Szövetség Leader - helyi akciócsoportjához a művelődési házak eszközfejlesztésére.

Jövőbeni közös pályázati célok:

- II. Drávamenti Kistérségi Kulturális Napok megrendezése
- Drávamenti Szomszédolás IV.
- Dráva menti táncházak rendezvénysorozat
- Kistérségi közkincs kerekasztal további működésének támogatása
- Kistérségi közművelődési referens alkalmazása
- I. Kistérségi Ifjúsági Kulturális Napok, amely az alábbi 3 rendezvényből áll: „Vissza a pódiumra”, Kistérségi Ifjúsági Amatőr Rock Zenekarok Találkozója, Kistérségi Amatőr Színházi Csoportok Találkozója
- Dél-dunántúli Rendezvény és Fesztivál Turisztikai Klaszter tagjaként a hazai és nemzetközi rendezvényturizmusban való aktív részvétel fejlesztése

II.13. Összegzés

A felújított, új lehetőségeket kínáló Móricz Zsigmond Művelődési Központ, mint a kistérség kulturális életének központja, erős, a régió, sőt országhatáron átnyúló szálakkal, megbízható támogatója a mikrotérségek településeinek működő közművelődési intézményeknek.

A szakmai összegzések és a pályázati támogatások elemzése alapján egyértelmű, hogy a közművelődés hazai gyakorlatában a legnagyobb igény az ünnepi kultúra, a szabadterei programok és nagyrendezvények iránt mutatható ki. Így van ez a Barcsi Többcélú Kistérségi Társulás területén is. A felújított kulturális központ, és községi művelődési házak (különös tekintettel a színház- és koncertterem megvalósulására a barcsi művelődési házban) óriási változást hozhatnak a kultúraközvetítő rendezvények területén is. Eleve várható lesz a programok iránti érdeklődés növekedése, hiszen egy megújult környezetben egészen más a közönség komfortérzete, illetve az új technikai körülmények között a produkciók is új minőséget fognak kapni.

Ez új kihívást jelent a művelődésszervezők, a kistérség településein dolgozó kulturális szakemberek és a falvak vezetői számára is.

A barcsi művelődési központ a gazdája a város legtöbb amatőr művészeti együttesének. A kistérségi művelődési házakba is az egyesületek, művészeti csoportok, amatőr művészek viszik az életet. Alkalmat kell adni számukra, hogy tevékenységüket ott gyakorolhassák, telephelynek bejegyezthessék már a pályázatok miatt is.

A különböző fesztiválok fejlesztésével erősödhet a térségnek, mint fogadóhely, a kulturális turizmusban betöltött szerepe. Ennek érdekében új fesztivál programok megvalósítása is napirendre került (Nemzetközi Rézfúvós Kamarazenei Tábor, Testvérvárosok Művészeti Együtteseinek Találkozója, Dráva menti művészeti együttesek találkozója).

A mindenkori településvezetőknek törekedniük kell arra, hogy a program megkapja a megfelelő anyagi támogatást, hiszen volt már rá példa, hogy anyagi támogatottság hiányában elmaradt a program.

A művelődési központ kiemelt feladata a turizmus fejlesztésében olyan program struktúra kialakítása, amely növeli a város és térsége vonzerejét, segíti a Barcsra látogató turisták számának növelését, ott-tartózkodásuk idejének meghosszabbítását, illetve a megszervezésre kerülő rendezvényekkel, programokkal nyújtson kulturális kínálatot az itt tartózkodó vendégeknek, azaz járuljon hozzá a turisták kulturális igényeinek széles körű kiszolgálásához. A felsorolt célokat szolgálja a különböző fesztiválok eseményeinek minél színvonalasabb megszervezése, hiszen ezek a programok már jelentős hagyományokkal rendelkeznek, folyamatos fejlesztésük egyre nagyobb turisztikai vonzerőt garantál.

A tervezett turisztikai beruházások megvalósulását követően (wellness szálloda, tanösvény, falusi turizmus, lovaglási lehetőségek kibővítése) – a gyógyfürdővel és a szállodákkal, együttműködve – törekedni kell további új nyári kulturális attrakciók megszervezésére.

A kistérség turisztikai kínálatát (gyógyfürdő, drávai hajózás, DDNP Oktatóközpont, fesztiválok, falunapok, gasztronómiai rendezvények) ma még döntően az „egynapos” turisták veszik igénybe, de jelentős minőségi fordulat fog bekövetkezni attól kezdődően, hogy belépnek a tervezett kereskedelmi szálláshelyek. A turisták számának ugrásszerű megnövekedésére a kulturális intézményeknek is fel kell készülni, mert ez számukra is új kihívást, egyúttal új lehetőségeket és feladatokat hoz:

- A vendégkör bővítése érdekében foglalkozni kell nyári, ifjúsági szaktáborok megrendezésével. (Ezek egyike lehet a fúvós kamarazenei tábor újjáélesztése, de egyéb művészeti szaktáborok szervezése is napirendre kerülhet.)

- A művelődési központ és művelődési házak, faluházak bevételét jelentősen növelhetik azok a nyári szórakoztató rendezvények, amelyek célközönségét a kistérségben tartózkodó turisták jelentik. Ezek természetesen a helyi lakosság számára is a programkínálat bővülését jelentik. Azokban a falvakban ahol nincs, vagy részmunkaidős alkalmazottak dolgoznak, plusz munkalehetőséget is kínálhatnak ezek a fejlesztések.
- A műsorkínálatban rendszeres bemutatkozási lehetőséghez – és bevételi lehetőséghez juthatnak a kistérség legjobb művészeti csoportjai is. A takarékoság elvét szolgálja az a tény is, hogy nem mindig kell magas fellépti díjas művészeket hívni, hiszen olyan gazdag anyaggal rendelkezik a kistérség, hogy tájoltatás jelleggel felléphetnek egymás településein is, segítve ezzel egymás értékeinek megismerését, híruk továbbvitelét.

III. A Közkincs Kerekasztal jelentősége

A Barcsi Kistérségi Közkincs Kerekasztal második évének szakmai célkitűzéseit az elmúlt egyéves munka eredményeire, tapasztalataira építjük.

Alapvető érdekünk, hogy a kistérség települései, a közművelődési élet szereplői (önkormányzatok, intézmények, civil szervezetek) erősítsék az egymás közötti kapcsolatokat, hogy megtalálják az együttműködés új (vagy csak elfelejtett) gyakorlati formáit.

Bebizonyosodott, hogy a Közkincs Kerekasztal működése megfelelő fórum az információk közvetítésére és hasznosítására, a koordináció fejlesztésére.

Elkészült a kistérség kulturális életére vonatkozó adatok összegyűjtése, feldolgozása, elemzése, amely jó alapot ad a további közös gondolkodásra.

Az előző évben az NKA pályázati támogatással lebonyolított „Drávamenti szomszédolás” (tájoltatás) rendezvénysorozat jól bizonyította, hogy a kistérség települései nagyon nyitottak mindenféle partnerségi kezdeményezésre, szívesen vállalnak részt közös programok megvalósításában.

Az előző évi munkánk egyik nagy eredménye, hogy elkészült a kistérség kulturális életére vonatkozó adatbázis és szolgáltatásjegyzék.

A Barcsi Többcélú Kistérségi Társulás az OKM által kiírt komplex kistérségi programok megvalósítására pályázatot nyújtott be, „I. Dráva menti Kistérségi Kulturális Napok” című (3 tematikus rendezvényből álló) program lebonyolítására, amelyet meg is nyert.

Mindezen tapasztalatokra építve – figyelembe véve a Közkincs-2 (K2) pályázati felhívás követelményeit – a Barcsi Kistérségi Közkincs Kerekasztal működésének második évében az a kerekasztal egyik legfőbb célja, hogy más pályázatok felhasználásával is bővítse a kistérségi települések programellátását.

IV. A Barcsi Kistérség Kulturális Stratégiája

IV.1. A stratégia célja, feladata

Az Egyesült Nemzetek Szervezetének Közgyűlése a 2010-es évet a Kultúrák Közeledésének Nemzetközi Évének kiáltotta ki. Az ENSZ, az UNESCO-t bízta meg a nemzetközi év koordinálásával.

„A Kultúrák Közeledésének Nemzetközi Éve többek között alkalmat ad a Békekultúra és a Világ Gyermekével Szembeni Erőszakmentesség Nemzetközi Évtizedének (2001-2010) ápolására és új stratégiák kidolgozására is. Az UNESCO kiemelt jelentőséget tulajdonít az idei nemzetközi év témájának, hiszen a 2008 - 2013. évre szóló Középtávú Stratégia egyik fő célkitűzése a kulturális sokszínűség erősítése és a kultúrák közötti párbeszéd ösztönzése.”³

A kultúra fogalma alatt nem csak a művészeteket értjük, hanem a különféle értékeket, hiedelmeket, hitvallásokat, melyek hirdetése, védelme és elismerése lokális, nemzeti, regionális és inter-regionális szinten új feladatok elé állítja a mindenkori közösségeket. Az oktatás, a tudomány, a kultúra és a kommunikáció vezérlőfonalaiban párbeszédet kell kialakítani, annak érdekében, hogy ki lehessen küszöbölni a téves kulturális értékeket és beidegződéseket.

„A nemzetközi év sikere attól függ, hogy sikerül-e elfogadni a kultúrák egyenlőségének, a kölcsönös elfogadásnak és az együttműködés erősítésének sarkalatos alapelveit. Négy irányelv került megfogalmazásra:

- A kulturális, etnikai, nyelvi és vallási sokszínűség kölcsönös tudásának hirdetése.
- A kölcsönösen elismert értékek keretrendszerének felállítása.
- A minőségi oktatás kiterjesztése és a kultúrák közötti kompetencia kiépítése.
- A fenntartható fejlődésről szóló párbeszédök ösztönzése.”⁴

E négy irányelvet szem előtt tartva alakította ki kerekasztalunk is saját kulturális stratégiáját, azaz a Barcsi Többcélú Kistérségi Társulás művelődéspolitikáját összegző dokumentumot.

³ Magyar UNESCO Bizottság. A kultúrák közeledésének nemzetközi éve.
<http://www.unesco.hu/kultura/kulturak-kozeledesenek/kulturak-kozeledesenek>

⁴ U.a.

IV.2. A Barcsi kistérség SWOT – analízise

Ahhoz, hogy bármilyen megállapítást tehesünk, első lépésként fel kell tárunk a térség erősségeit, gyengeségeit, lehetőségeit és veszélyeit. Ezeket az alábbi táblázat tartalmazza:

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
<ul style="list-style-type: none"> • Barcs a kistérség kulturális központja • A barcsi Móricz Zsigmond Művelődési Központ hatékonysága • Nyitottság a különböző programok befogadására • A Barcsi Többcélú Kistérségi Társulás Támogatása • Több típusú oktatási intézmények • Művészeti csoportok, programok vándoroltatása • Páratlan természeti értékek: • A települések a Duna-Dráva Nemzeti park területén fekszenek, • Termálvíz bázis kiaknázása Barcs, Csokonyavisonta, (gyógyturizmus) • Minden településen van művelődési ház vagy könyvtár • 25 településen működik mozgókönyvtári ellátás, meghatározott nyitvatartással • Több településen van nyilvános internet hozzáférés (teleházak, könyvtárak) • A kistérségi mozgókönyvtári normatíva kiegyensúlyozott működést biztosít • Aktív közművelődési tevékenységet végző civil szervezetek • Hagyományok ápolása, egyedi kulturális értékek, művészeti csoportok, helyi alkotók sokszínűsége • Nemzetiségi kultúra ápolása • Helyi civil szervezetek rendezvényei • A közművelődési intézmények általános állapota jónak mondható • Hagyományos visszatérő rendezvények • Partnerségre való törekvés 	<ul style="list-style-type: none"> • Forráshiány, alulfinanszírozott művelődési intézmények • Függés a pályázati pénzekről • Több település közösségi tér nélkül • Kevés a visszatérő rendezvény • Kevés kulturális szakember • Nincs térségi koordináló szakember • Eltérő hagyományú és aktivitású települések • A turizmus fejletlen, kiaknázatlan. • Az úthálózat, rossz állapota, a fő közlekedési útvonalak távolsága miatt a kistérség elszigetelődött. • Nagyarányú munkanélküliség • A művelődési házakat többnyire (kivéve Barcs, Babócsa, Homokszentgyörgy) csak rendezvényekre nyitják ki • A települési művelődési házakban kevés a rendezvény (kivéve: Barcs) • Kihaszíratlan pályázatok, alacsony aktivitás • A települések közötti kommunikáció esetleges • Egymás kulturális életét nem ismerik a települések. • Közös rendezvények hiánya • Elavult technikai, infrastrukturális feltételek a meglévő intézmények többségénél • Több település kulturális hagyományok nélkül • Falvak elöregedése • Ifjúsági közösségek hiánya

<ul style="list-style-type: none"> • Közkincs Kerekasztal működése • Sokszínű nemzetiségi kultúra (horvát, német, cigány, magyar) egyidejű jelenléte 	
<p>LEHETŐSÉGEK</p>	<p>VESZÉLYEK</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Pályázati lehetőségek jó kihasználása közösen és egyénileg is • Hagyományos, visszatérő rendezvények • Kistérségi szereplőkkel, támogatókkal való együttműködés • Közös eszközhasználat, gazdasági együttműködés • Kulturális turizmus erősítése • Kistérségi együttgondolkodás, identitástudat fejlesztése • Turizmus marketing fejlesztése • Gyógyturizmus fejlesztése (Barcs, Szulok, Babócsa) • Kereskedelmi szálláshelyek fejlesztése (Panziók, szálloda,) • Falusi turizmus fejlesztése • A mikrotérségek központjaiba fő/rész állású szakalkalmazott biztosítása. • Kistérségi kulturális referens alkalmazása • A települések közötti kommunikáció megindítása • Az intézmények közötti párbeszéd megindítása • A kulturális intézmények és a civil szervezetek közötti kapcsolat erősítése • Közös programok rendezése, egyéni programok összehangolása • Közös reklámpropaganda kidolgozása a szabadtéri ill. a nagyobb (kistérségi szintű) programoknál • Tájékoztatás jellegű programok megvalósítása: művészeti csoportok és programok vándoroltatása • Pályázati lehetőségek keresése az 	<ul style="list-style-type: none"> • Gazdasági háttér: szűkülő pályázati lehetőségek, illetve vesztes pályázatok, magas önerő • Csökkenő állami normatívák, fenntartási nehézségek • Elegendő forrás hiányában, mind a turizmus, mind az úthálózat fejlesztése elmaradhat • Kevés a pályázati forrás az infrastruktúra fejlesztésére • Forrás hiányában technikai szakalkalmazottat nem tudnak felvenni • Nem teremődik meg az összefogás, nem lesz előbbre lépés • Motiválatlan közönség, • Motiválatlan önkormányzatok • Rendezvények lakossági támogatás nélkül • A kulturális különbségek erősödnek • A munkanélküliség a potenciális kultúrát igénybevevők arányát csökkenti (gazdasági válság hatásai), csökkenő fizetőképes kereslet • A képzett emberek elvándorlása • Szakemberek hiányában nem lesz előbbre lépés

<p>intézmények technikai felszerelésére</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szakember alkalmazása a technikai feladatokra (vagy a mikrotérségek központjaiba egy-egy főt felvenni) • Saját kulturális szakembereink képzése • A „határmentiség” adta lehetőségek, együttműködések jobb kihasználása • Határon átnyúló kulturális együttműködések, közös pályázati lehetőségek felkutatása, megvalósítása 	
---	--

IV.3. Stratégia

A kulturális stratégiánk nem lehet művelődéspolitikánk érdekérvényesítő hadműveleti terve, nem képezhet panasz- és követelés listát. Stratégiánk kialakításának kiindulópontja a kistérség kultúrájának elemzése volt, a kulturális szokások és igények felmérése, a hiányosságok az adósságok számbavétele. Mérlegelésre kerültek azok a determinációk (gazdasági, földrajzi, demográfiai adottságok és követelmények), melyek hosszútávra meghatározzák térségünk fejlődését.

Céljaink felvázolásakor figyelembe vettük a II. Nemzeti Fejlesztési Terv célkitűzéseit, Barcs Város Kulturális Stratégiáját, szakmánk és intézményeink alaptörvényeit, dokumentumait, és azt a széles körben elvégzett kistérségi felmérést, mely tükrözi a kulturális állapotokat, szokásokat, hiányosságokat, eredményeket és a felmerülő igényeket is.

A kulturális stratégia célja, feladata, hogy kijelölje a következő öt évre, a 2010- 2015 közötti időszakra a Barcsi Kistérség művelődéspolitikájának stratégiai prioritásait és cselekvési irányait.

A kistérségi kulturális stratégia megvalósítása a kistérség településein dolgozó kulturális szakemberek elkötelezettségét, együttműködését teszi szükségessé. Előrelépésre azonban csak akkor lesz lehetőség, ha jelentősen fejleszteni tudjuk a közművelődésben résztvevő partnerek kapcsolatrendszerét.

A kistérségi kulturális *stratégiát igyekeztünk a* kultúra működésének megváltozott feltételeihez igazítani, ezért elsősorban azoknak a területeknek a kijelölésére törekedtünk, ahol a legnagyobb szükség van változásra, átalakításra, megújulásra.

Stratégiánk egy komplex fejlesztési program, melynek fő célja kistérségünkben a közművelődés irányainak meghatározása, a kulturális élet fejlődésének elősegítése:

- a kistérség minden korosztálya számára a kulturális érdeklődés felkeltése, a lehetőségek megteremtése, és a kulturális igények széles körű kiszolgálása, intézményünk szakmai eszköz-és kapcsolatrendszerével.
- a kulturális intézmények munkájának fejlesztése, közösségi és szakmai együttműködési programok gondozása, további bővítése,
- a hagyományok ápolása, gazdagítása, új kreativitást segítő tevékenységek támogatása
- a helyi tájékoztatás és közélet fejlesztése a városi, kistérségi médiumokon keresztül,
- a gyors információ áramlás segítése, a tudásanyaghoz szabad és korlátlan hozzáférés
- biztosítása, közgyűjteményi rendszerünk segítségével,
- élethosszig tartó tanulás lehetőségének biztosítása és az esélyegyenlőség megteremtése
- szolgáltatásainkon keresztül,
- törekvés az intézmények külső- belső felújítására.

IV.3.1. Prioritások

A kulturális stratégia kialakítása az alábbi prioritások figyelembe vételével készült:

1. prioritás: A kistérség népességmegtartó erejének növelése.

Kapcsolódó stratégiai cél:

A lakosság életminősége javuljon és csökkenjenek a térségi központokban és a kistelepüléseken élők életminőségében mutatkozó különbségnek.

2. prioritás: Helyi értékek fenntartható hasznosítása.

Kapcsolódó stratégiai cél:

Optimálisan hasznosuljanak azok a térségben meglévő potenciális adottságok, melyekkel rendelkezünk.

3. prioritás: Kulturális esélyegyenlőség biztosítása.

Kapcsolódó stratégiai cél:

Tudásalapú társadalom elemeihez hozzáférés biztosítása.

IV.3.2. Stratégiai programcsoportok

1. A kultúra megélésének lehetősége adott legyen minden településen (infrastrukturális és humánerőforrás fejlesztés)

1.1. Stratégiai program:

Tudásalapú társadalom elemeihez hozzáférés biztosítása, közösségi szinterek biztosítása.

1.2. Stratégiai program:

Személyi feltételek javítása.

1.3. Stratégiai program:

Tárgyi, infrastrukturális fejlesztések.

2. Partnerség kialakítása

2.1. Stratégiai program:

Az általános aktivitás növelése, a partneri kapcsolatrendszer erősítése.

2.2. Stratégiai program:

Kistérségi hálózat összehangolása.

3. Életminőség javítása

3.1. Stratégiai program:

Életesély növelés.

3.2. Stratégiai program:

Népességmegtartás.

4. Az anyagi források bővítése

IV.3.2.1. A kulturális stratégia részletes kifejtése

1. A kultúra megélésének lehetősége adott legyen minden településen

1.1. Stratégiai program:

Tudásalapú társadalom elemeihez hozzáférés biztosítása, közösségi szinterek biztosítása.

Célja: Az esélyegyenlőség biztosítása a kulturális javakhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférésben.

Szükségességének indoklása:

A kistérségben jelenleg is esélyegyenlőtlenség van (az eltérő infrastruktúra, anyagi helyzet miatt) a kulturális szolgáltatásokhoz és javakhoz való hozzáférésben. Ezt fokozza a kulturális javak használatához, befogadásához szükséges készségek, ismeretek egyenlőtlen eloszlása.

Célunk a passzivitás megszüntetése, a passzív, csupán befogadói fogyasztás megváltoztatása.

A leendő kultúrafogyasztók készségfejlesztése, felnőttképzésbe való bekapcsolása.

Várható hatások és eredmények:

- Közvetett hatások: életlehetőségek és életminőség fejlesztése, gazdaságfejlesztés.
- Közvetlen hatások: új készségek jutnak a helyi lakosok birtokába.
- Eredmény indikátorok: csökken a helyi lakosok esélyegyenlőtlensége nemcsak a kultúrafogyasztás, hanem a munkahelykeresés területén is. Ezáltal javul az életminőség, a település, a kistérség megtartó ereje.

Közreműködők:

A kistérség önkormányzatai, civil szervezetek, helyi lakosok, közművelődési szakemberek.

Végső kedvezményezettek: A kistérség lakossága.

A megvalósítást szolgáló feladatok, programok:

- Legyen minden településen közösségi színtér! A közösségi színtérrel nem rendelkező kistélepedéseken meg kell vizsgálni, hogy van-e lehetőség annak kialakítására (pl. megszünt iskolai épületből, egyéb önkormányzati tulajdonú épületből).
- Ösztönözni kell a helyi aktivitást (a településeken működjön minél több csoport, közösség, egyesület, szervezzünk aktivizáló programokat, közösségi alkalmakat).
- Használjuk ki a helyi adottságokra épülő, a munkaerőpiaci szempontokat figyelembe vevő felnőttképzési lehetőségeket.

1.2. Stratégiai program:

Személyi feltételek javítása.

Célja: A szakemberhiány, szakember ellátottság egyenetlenségnek megszüntetése.

Szükségességének indoklása:

A barcsi kistérségben kulturális területen dolgozó szakemberek területen belüli eloszlása rendkívül egyenetlen. Sok az olyan kistélepedés, ahol egyáltalán nincs a közművelődés szervezésével megbízott személy. (lásd II.6-os fejezet)

A kistélepedésen dolgozó szakemberek sokszor túlterheltek, mert egy személyben kell ellátniuk minden kulturális területen elvégzendő feladatot.

Várható hatások és eredmények:

- Közvetett hatások: életlehetőségek és életminőség fejlesztése, gazdaságfejlesztés.
- Közvetlen hatások: szakemberhiány vagy leterheltség megszüntetése.
- Eredmény indikátorok: csökken a helyi lakosok esélyegyenlőtlensége a kultúrafogyasztás területén is, ezáltal javul az életminőség, a település, a kistérség megtartó ereje.

Közreműködők: Barcsi Többcélú Kistérségi Társulás, Barcsi Közkincs Kulturális Kerekasztal, közművelődési szakemberek.

Végső kedvezményezettek: A kistérség lakossága.

A megvalósítást szolgáló célkitűzések, feladatok:

- Pályázati lehetőség kihasználásával a kistérségi társulás alkalmazzon olyan szakembert, aki ellátja a közművelődés területén a szakreferensi feladatokat.
- Az önkormányzatok minden településen alkalmazzanak fő- vagy részfoglalkozású művelődésszervezőt.
- Rendszeressé kell tenni a közművelődési szakemberek képzését (ebben a Közkincs Kerekasztal töltsön be koordináló szerepet.)
- A városi szakintézmények tevékenységében erősíteni kell a területi munkát, a hálózathoz tartozó kis intézmények szakmai segítségét (tanácsadói tevékenység, szakértők biztosítása)
- El kell érünk, hogy a térség kulturális élete legyen a településeken élő szakemberek, az önkormányzatok szívügye.

1.3. Stratégiai program:

Tárgyi, infrastrukturális fejlesztések.

Célja: A helyi igényeknek megfelelő közösségi szintér biztosítása.

Szükségességének indoklása:

A kultúrafogyasztás alapvető feltétele, hogy legyen a településeken olyan közösségi szintér, ahol a kulturális javakhoz való jutás feltételei mindenki számára biztosítottak. Ez azonban önmagában még nem elégséges. Megfelelő technikai, tárgyi eszközök beszerzése nélkül korszerű kultúraközvetítés nem lehetséges. Ahhoz, hogy felhasználó- és közösségbarát intézményeink legyenek, fontos a jó technikai infrastruktúra és az otthonos berendezés (és mindehhez kell még természetesen a felkészült, figyelmes szakember).

Várható hatások és eredmények:

- Közvetett hatások: életlehetőségek és életminőség fejlesztése, gazdaságfejlesztés.
- Közvetlen hatások: igényeknek megfelelő közösségi szintér kialakítása.

- Eredmény indikátorok: csökken a helyi lakosok esélyegyenlőtlensége a kultúrafogyasztás területén is, ezáltal javul az életminőség, a település, a kistérség megtartó ereje.

Közreműködők: Önkormányzatok, közművelődési szakemberek, magánemberek.

Végső kedvezményezettek: A kistérség lakossága.

A megvalósítást szolgáló feladatok, operatív programok:

- Szükség van a közösségi színterek minőségének, technikai ellátottságának folyamatos fejlesztésére. Csak a technikai fejlesztések biztosíthatják az intézményi szolgáltatások bővülését.
- Kiemelt hangsúlyt kell, hogy kapjon az újjító, alkotó tevékenységek és befogadásuk számára a kedvező feltételek megteremtése. Napjainkban hangsúlyosabbá válik a digitális kultúra, amely a gyors és lényegre törő keresési módot népszerűsíti. Az igényes kínálat bővítése, fenntartása a következő időszak fő feladata!
- Az infrastrukturális fejlesztések miatt is rendkívül fontos feladat a pályázatok folyamatos figyelése, jó pályázatok megírása, a pályázati források kistérségi összefogással történő kihasználása.

2. Partnerség kialakítása

2.1. Stratégiai program:

Az általános aktivitás növelése, a partneri kapcsolatrendszer erősítése.

Célunk elérése érdekében a közösségi részvétel ösztönzését, az együttműködés feltételeit, és az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítását kell megteremteni, különösen a munkanélküliek, idősek, fogyatékkal élők esetében.

Célja: Helyi igényekre épülő programszervezés, aktivitás, résztvevők számának növelése.

A programok (rendezvények, ünnepek, társasági alkalmak) erősítik a helyi közösségeket, vonzzák a látogatókat és ezáltal az ott élők életminőségét is javítják.

Határozott lépéseket kell tenni a lokális kultúra erősítésére, a kulturális esélyegyenlőség és a párbeszéd megteremtése érdekében, hogy az identitástudat növelése ne csak hangzatos kifejezés, hanem valódi tartalommal bíró fogalom legyen.

A közművelődési területen dolgozók segítségével a településeken élő emberek identitástudatának erősítése, a helyi értékek, hagyományok feltárása és tudatosítása nagyon fontos cél. Az értékörzés és értékteremtés céljait elsődlegesen helyi szinten kell megfogalmazni és megteremteni, hiszen megfelelő alapok nélkül nincs mire építeni.

Szükségességének indoklása:

Az embereket ki kell csalogatni a passzív befogadásra programozott készülékek elől. Aktív

kultúrafogyasztóvá nevelés egyik alapja, ha a sajátjának érzi a rendezvényt, érdeklődési körébe beleesik, esetleg a szervezésben is segít.

Tartalma: Előkészítésbe is bevonni a résztvevőket, minden rendezvényt közös ügyé tenni, ezáltal növelve az aktivitást.

Várható hatások és eredmények:

- Közvetett hatások: életlehetőségek és életminőség fejlesztése, gazdaságfejlesztés.
- Közvetlen hatások: igényeknek megfelelő programok a kistérségekben, nagyobb látogatottság, aktivitás.
- Eredmény indikátorok: csökken a helyi lakosok esélyegyenlőtlensége a kultúrafogyasztás területén is, ezáltal javul az életminőség, a település és a kistérség megtartó ereje.

Közreműködők: Közművelődési szakemberek, magánemberek.

Végső kedvezményezettek: A kistérség lakossága.

A megvalósítást szolgáló operatív feladatok:

- Rendszeres igényfelmérésekre van szükség (kérdőívek, személyes beszélgetések útján)
- Erre épüljön az érdeklődők bevonása, az ötletgazdák aktivizálása.
- Ösztönözni kell olyan közösségek kialakulását, működését, amelyek együtt dolgoznak másokkal. Így nőhet a programokhoz, szolgáltatásokhoz hozzáférők aránya, s ebből következően a számuk is.
- A szakmai együttműködés más intézményekkel (oktatási, ifjúsági, szociális) némely településen nem elégséges, s ez a fejlődés gátja lehet. Bátrabban ki kell aknázni a más területekkel való együttműködés adta lehetőségeket!

2.2. Stratégiai program:

Kistérségi hálózat összehangolása.

Célja: Összehangoltság, együttműködés megteremtése a kistérségben.

Szükségességének indoklása:

A közművelődés olyan sokszereplős tevékenység, amelyben közös feladat hárul a hagyományos közművelődési, közgyűjteményi szakemberekre, a civil szervezetekre, a nemzeti és etnikai kisebbségek csoportjaira egyaránt. A végrehajtás során egyeztetésre van szükség mind a települések, mind az intézmények, mind a fenntartók, mind pedig a lakosság, a fogyasztó szintjén.

Helyi szinten a fogyasztók azok, akik visszajelzéseikkel a leginkább befolyásolni tudják a későbbi munkát. Pozitív visszajelzések esetén a tervezett programokat tovább folytathatjuk, ha pedig szükséges, módosítanunk kell az eredeti elképzeléseken.

Lokális szinten a települési művelődési házak, könyvtárak, faluházak, egyesületek, szervezetek és annak fenntartói döntsének a szükséges együttműködésről. Ebben a helyi koordinációban meghatározó szerepe van a fenntartó önkormányzatoknak. Az ő felelősségük, hogy a település rendelkezzen helyi közművelődési rendelettel, amely többek között szabályozza az együttműködés kérdéseit.

A kistérség települései között is szükséges a programok összehangolása (a helyi lakosok és a kistérségbe látogató turisták miatt is). Nem szerencsés, ha a közeli településeken a kiemelt rendezvények (pl. falunapok) azonos időpontra esnek.

Szükséges a kistérség településein működő amatőr művészeti csoportok egymással való megismertetése, kölcsönös bemutatkozási alkalmak biztosítása.

A kistérség települései, mikrokörzetei közötti együttműködés alakításában, fejlesztésében kiemelt szerepe volt és lesz a Közkincs Kerekasztalnak, ezért további működtetése egyértelműen indokolt. Összejövetelein beszámolók, elemzések, értékelések készülnek, összehangolásra kerülnek a kiemelt rendezvények, kistérségi komplex programok, közös pályázatok stb.

Várható hatások és eredmények:

- Közvetett hatások: életlehetőségek és életminőség fejlesztése, gazdaságfejlesztés.
- Közvetlen hatások: igényeknek megfelelő programok a kistérségekben, nagyobb látogatottság, aktivitás, egymást „zavaró” programok koordinálása.
- Eredmény indikátorok: csökken a helyi lakosok esélyegyenlőtlensége a kultúrafogyasztás területén is, ezáltal javul az életminőség, a település, a kistérség megtartó ereje.

Közreműködők: Közművelődési szakemberek, magánemberek.

Végső kedvezményezettek: A kistérség lakossága.

A megvalósítást biztosító operatív feladatok, programok:

- Kistérségi rendezvénytájtár készítése, programok összehangolása.
- Mikrotérségi központokkal komplex kistérségi programok szervezése.
- Rendszeres egyeztetések a Kerekasztal ülésein.
- A kistérségi honlapon a programok rendszeres közzététele.
- Szükség van új együttműködési formák kialakítására a programok kivitelezése során, illetve szakmai területen.
- Szükséges a folyamatos, illetve a 2-3 évenkénti nagyobb, átfogó, marketing szemléletű értékelések elvégzése. A pozitív és negatív visszajelzések a további munkához kiindulópontként szolgálnak. A marketing váljon a közművelődési tevékenység szerves részévé, hiszen az olyan intézmények, melyek magukat jól el tudják adni, sokkal közelebb

kerülnek a célközönséghez, ezáltal népszerűbbek, és a későbbiekben a kulturális élet meghatározó pontjai lesznek.

- Mielőbb szükséges - pályázati lehetőség kihasználásával - kistérségi közművelődési referens alkalmazása.

3. Életminőség javítása

3.1. Stratégiai program:

Életesély növelés.

Célja: Munkához jutás lehetősége, foglalkoztatottság javítása.

Szükségességének indoklása: A kistérség településein szükséges olyan munkaerő megteremtése, amely képes a munkapiaci változásoknak megfelelni. Ebben nem csak a szakmai képzések nyújtanak segítséget, hanem olyan előkészítő képzések, melyek már a kisgyermekkortól a kreativitás fejlesztésre helyezik a hangsúlyt, olyan kompetenciákat adva ezzel a későbbi felnőtteknek, amellyel képes a gyorsan változó igényeknek is megfelelni, alkalmazkodni. Egy ilyen jó alapozással motivált lesz a továbbképzésre, tanulásra.

A felnőttképzés formális, non-formális és informális alkalmi az Európai Unió által is kiemelten támogatott közművelődési tevékenységek, melyek intézményi háttere alapvetően adott Magyarország hátrányos helyzetű térségeiben is. Az itt megszerezhető munkaerő piaci rehabilitációhoz és a sikeres alkalmazkodáshoz szükséges kompetenciák rövid-, közép- és hosszútávon egyaránt, hozzájárulnak a gazdasági versenyképesség javításához, a kulturális autizmus (kulturális szegénység) fokozatos felszámolásához.

Az idős emberek számára fontos, hogy a munkaerőpiacról való kivonulásuk után új közösséget találjanak, hogy megőrizték szellemi, fizikai egészségüket, így szükséges az ő számukra is megfelelő kulturális kínálat biztosítása. Az idősebb korosztály idegenkedik az új technológiától, azonban ha közösségben próbálják elsajátítani az „újdonságot”, nyitottabbá, oldottabbá válnak. Olyan programokra van szükség, amellyel a saját közösségükben erősíthetjük őket.

Tartalma: Kreativitás- és kompetenciafejlesztő programok (művelődési házak öntevékeny csoportjai). Helyi igényfelmérésre alapuló szakképzés.

Várható hatások és eredmények:

- Közvetett hatások: életlehetőségek és életminőség fejlesztése, gazdaságfejlesztés.
- Közvetlen hatások: munkahelyteremtés, munkába állás lehetőségének megteremtése.
- Eredmény indikátorok: csökken a helyi lakosok esélyegyenlőtlensége, munkanélkülisége. Ezáltal javul az életminőség, a település és a kistérség megtartó ereje.

Közreműködők: Közművelődési szakemberek, magánemberek.

Végső kedvezményezettek: A kistérség lakossága.

A megvalósítást biztosító operatív programok:

- Öntevékeny művészeti csoportok, klubok, társasági körök működtetése (kezdemenyezni létrejöttüket, helyet adni a közösségeknek, segíteni a működésüket)
- Szakképzés biztosítása (a helyi igényfelmérésre építve milyen munkalehetőségekre kellene szakember, erre ráépíteni a szakképzést)

3.2. Stratégiai program:

Népességmegtartás.

Célja: A népesség fogyásának megakadályozása a kistelepüléseken.

Szükségességének indoklása:

A kistelepülésen élők sokszor nem találnak helyben munkát, inkább a városba vándorolnak, így a kistelepüléseken a lakosság egyre fogy. A munkahelyek hiánya miatt új családok nem mernek letelepedni.

Barcs és kistérsége számára – elsősorban a fiatalok megtartását is elősegítő - kitörési pontot jelenthet a nagy hagyományokra visszatekintő kulturális környezet fejlesztése. (Ez egyúttal szoros és szerves összefüggésben van a város és térsége fejlesztések célkitűzésével, a turizmusban rejlő lehetőségek kihasználásával és kiszolgálásával.)

A lakosság fogyását a kultúra lehetőségeivel csak részben tudjuk befolyásolni, de ez nem reménytelen, ugyanis a saját településüket szerető, pozitív identitástudattal rendelkező fiataloktól várható, hogy jövőjüket továbbra is a „szülőföldön” tervezik, hogy a főiskola, egyetem befejezése után ismét hazatérnek. A helyi identitástudat erősítéséhez ifjúsági közösségek, programok, szórakozási lehetőségek, korszerű helyi szolgáltatások kellene.

Fontos feladat - a fiatalok közösségeire építve- a tehetségek felkarolására, ezért ösztönözni kell a különféle témájú versenyeket, kiállításokat, fesztiválokat.

Tartalma: Identitásnövelő programok, kulturális lehetőségek.

A település, a kistérség értékeit bemutató könyv, kiadvány készítése, helyi értékek gyűjtése, szolgáltatásjegyzék összeállítása, közös értékek keresése, feltárása.

Várható hatások és eredmények:

- Közvetett hatások: életlehetőségek és életminőség fejlesztése, gazdaságfejlesztés.
- Közvetlen hatások: identitástudat nő.
- Eredmény indikátorok: csökken a helyi lakosok esélyegyenlőtlensége, ezáltal az elvándorlás csökken, a születésszám nő, valamint érdemes akár betelepülni is a kisebb településekre.

Közreműködők: Közművelődési szakemberek, magánemberek.

Végső kedvezményezettek: A kistérség lakossága.

A magvalósítást biztosító operatív programok:

- Kiadványok készítése (bevonva a településeken élő kulturális szakembereket is).
- Értéktár, szolgáltatásjegyzék összeállítása, karbantartása.
- Közösségfejlesztés (különösen az ifjúsági korosztálynál).

4. A források biztosításának háttere

A helyi kultúra finanszírozásában döntő szerepe van az önkormányzatoknak. Jól látható, hogy ahol, „kultúra-pártoló” önkormányzat működik, ott a közművelődési normatíva többszörösét biztosítják saját forrásokból. A belső erőforrásokat azonban – éppen szűkös voltuk miatt – koncentráltan, nagyon ésszerűen kell felhasználni.

Az intézmények általában nem képesek jelentős saját bevételt produkálni, ezért kell hangsúlyoznunk, hogy a pályázati aktivitást mindenütt növelni kell, amelyhez elengedhetetlen a közművelődési statisztika elkészítése!

Továbbra is fenn kell tartani a kapcsolatot a már meglévő támogatókkal, ám emellett keresni kell az újakat, ezzel továbbra is felhívhatjuk a figyelmet az általunk képviselt értékek fontosságára. Így például a kulturális programok és a turizmus összekapcsolására is lehetőség nyílik, ha olyan turisztikai programokat tervezünk, melyek a térséget népszerűsítik, megismertetik hagyományait, kultúráját.

A kistérségben a jelentősebb beruházások, fejlesztések magvalósításához szükséges összegek nagy részét továbbra is csak külső forrásokból (kormányzati, EU) lehet megszerezni.

IV.5. A kulturális stratégia Barcson és a mikroövezetekben

IV.5.1. Minden településre vonatkozó célkitűzések

1. Célkitűzések:

Olyan kulturális élet kialakítása, fenntartása és folyamatos fejlesztése, amelyben a kistérségben élők minden korosztálya megtalálja az érdeklődési körének megfelelő alkalmakat, lehetőségeket.

A célok kialakításánál a települések saját koncepcióit, fejlesztési terveit, sajátosságait egyaránt figyelembe vettük. A célok megfogalmazásakor tekintettel voltunk az egyes települések sajátosságaira, egyedi vonásaira.

Nagy hangsúlyt kap az

- életminőség javítása
- kapcsolatok kialakítása
- lokálpatriotizmus mélyítése, de a nyitottság hangsúlyozása
- megfelelő közösségi terek kialakítása
- esélyegyenlőség biztosítása.

2. Rövid és hosszú távú célok

Rövid távú célok:

- a lakossági passzivitás megszüntetése
- intézmények programjainak bővítése, színesítése
- megfelelő technikai, infrastrukturális eszköz biztosítása a településeken a versenyképes szolgáltatás biztosításáért
- közös pályázati lehetőségek megragadása, pályázati programok kivitelezése
- lehetőség biztosítása fiatal és/vagy amatőr művészek tehetségének kibontakozásához, a meglevők támogatása
- jó kapcsolat kialakítás a már meglévő és leendő partnerekkel (intézmények, fenntartók, egyházak, kisebbségi önkormányzatok)
- képviselőtestületileg meghatározott, fegyelmezettebb, összehangolt rendezvénynaptár elkészítése
- a Móricz Zsigmond Művelődési Központ eszközbérletre vonatkozó árlistája felkerül a Barcsi Többcélú Kistérségi Társulás honlapjára
- a kistérség honlapjának rendszeres frissítése
- ifjúsági közösségi életet kovácsoló programok

Hosszú távú célok:

- IKSZT (Integrált Községi és Szolgáltató Tér) fejlesztések,
- esélyegyenlőség biztosítása a kulturális életben, hátrányos helyzetű csoportok felzárkóztatása, hiszen az esélyteremtő programok akkor lehetnek sikeresek, ha az érintettek részvételével jönnek létre,
- kistérségi technikai bázis kialakítása,
- kulturális örökségvédelem,
- a kultúra, a kulturális javak fontosságának széles körben való elismertetése,
- minőségelvű irányítás és szemlélet,
- az idegenforgalom növelése,
- életminőség javítása.
- Törekedni kell az arra érdemes fesztiválok minősítésére (Magyar Fesztiválregisztrációs és Minősítési Program). „A fesztiválok számára azért előnyös, mert a nyilvántartásba vétel önmagában is bizonyos fokú garanciát jelent a támogatók szemében. Aki regisztrál, a magyarországi fesztivál-szektor számon tartott tagjává válik. Számolnak vele az állami és helyi források elosztói, a szponzorok és valószínűleg a fesztiválok iránt érdeklődő közönség is. Egyébiránt pedig a valóság-hű kép miatt, mely az adott fesztivál tényleges értékeit tükrözi. Minden fesztiválszervező – aki meg van győződve saját fesztiváljának értékei felől – feltehetőleg örömmel teszi nyilvánvalóvá ezeket az értékeket mások számára is.”⁵

IV.5.2. Barcs

A városfejlesztési koncepciókban mindig is tudatosan preferált helyen állt az oktatásügy és a kultúra, amelynek eredményeként ma a város egy kiterjedt hálózatú és magas szakmai színvonalat produkáló intézményrendszert működtet, a korábban bemutatott adatok alapján növekvő költségvetési részarányt felhasználva az intézményrendszer fenntartásához, fejlesztéséhez.

A város szakintézményeiben (művelődési központ, könyvtár, múzeum) végzett tevékenységek jelentős kisugárzó hatással vannak a térség településire, intézményeire, és ezt a központi, szolgáltató funkciót a jövőben mindegyik intézmény esetében fontos fejleszteni.

⁵ Lásd: 3. sz. jegyzet

IV.5.2.1. Móricz Zsigmond Művelődési Központ

Barcs és a kistérség kulturális életében központi szerepet tölt be a Móricz Zsigmond Művelődési Központ. Tevékenysége fejlesztésének legfontosabb területei az alábbiakban foglalhatók össze:

- legyen a művelődési és társas közösségek központja,
- legyen a hagyományos és új kulturális értékek közvetítője,
- legyen nyitott legyen minden lakossági kezdeményezésre,
- a civil szféra erősödésével újabb és újabb művelődési közösségek jelenjenek meg az intézmény falai között,
- legyen a helyi művészeti élet centruma,
- váljon a turisztikai élmény-kínálat növelésében fontos szereplővé,
- szolgáltató központként segítse a város és a kistérség kulturális, művelődési intézményeinek, civil szervezeteinek munkáját,
- vegye ki részét a felnőttképzésben.

Elvárás a művelődési központtal szemben, hogy mint a kistérség kulturális életének központja, kiemelkedő közművelődési alaptevékenységeivel, a régión, sőt országhatáron átnyúló szálakkal⁶, legyen megbízható támogatója a mikrotérségek településein működő közművelődési intézményeknek.

A kistérséget segítő tevékenységének legfontosabb formái:

- az együttműködés, a „hálózat” erősítése,
- a térség szakembereinek összefogása, képzésük megszervezése,
- közreműködés a kistérségi műsorellátásban (pl. műsorok tájoltatása),
- bemutatkozási lehetőség szervezése a kistérség művészeti csoportjainak,
- közös programok megvalósítása (pl. nyári táborok, komplex kistérségi rendezvények)
- technikai szolgáltatások biztosítása (mobil színpad, hang- és fénytechnika stb.)
- eredményes pályázatok írása stb.

⁶ A célkitűzések között szerepel a magyar-horvát kulturális kapcsolatok dinamikus fejlesztése (pl. művészeti együttesek találkozájának rendezését, a horvát együttesek, előadóművészek, képzőművészek erőteljesebb megjelenését a város rendezvényein és fesztiváljain), ami az IPA CBC Ifjúsági programok 2010 projekttel már kezdetét vette.

Ezen feladatok ellátásához kiemelten fontos, hogy az intézmény szakember ellátottság egy fővel, az ún. kistérségi szakreferens személyével bővüljön!

IV.5.2.2. Barcsi Városi Könyvtár

A kistérségi együttműködés a könyvtárak területén előbbre tart, mint a kulturális élet egyéb területein. A Barcsi Városi Könyvtár már három éve – 2007. március 1.-től - mozgókönyvtári hálózat kialakításával, működtetésével visszanyerte kistérségi központi szerepét és jelentősen átalakította, fejlesztette a programhoz kapcsolódó 24 településen a könyvtári szolgáltatásokat. A mozgókönyvtári hálózat igazolja, hogy igény van a várost körülvevő kisebb települések részéről a város által végzendő koordinációra és szolgáltatásokra.

Könyvtári szolgáltatások fejlesztése pályázati forrásból

A kistérségi együttműködés a könyvtárak területén előbbre tart, mint a kulturális élet egyéb területein. A Barcsi Városi Könyvtár már három éve – 2007. március 1.-től - mozgókönyvtári hálózat kialakításával, működtetésével visszanyerte kistérségi központi szerepét és jelentősen átalakította, fejlesztette a programhoz kapcsolódó 24 településen a könyvtári szolgáltatásokat. A mozgókönyvtári hálózat igazolja, hogy igény van a várost körülvevő kisebb települések részéről a város által végzendő koordinációra és szolgáltatásokra.

Feladatok:

- a helyi képzési és tanulási szükségletekre alapuló könyvtári szolgáltatások fejlesztése,
- a térségi és helyi szinteken őrzött dokumentumok bekerülése az egységes országos lelőhely-nyilvántartásba,
- az egységes országos lelőhely-nyilvántartás elveihez igazodó könyvtári elektronikus katalógusok, adatbázisok fejlesztése,
- lehetővé válik a könyvtári online szolgáltatások 24 órás elérhetősége,
- a kulturális, közhasznú és helyi digitális tartalmak 25 könyvtári honlapon hozzáférhetővé válnak,
- az elektronikus könyvtári felületek még jobban elégtérnek ki a felhasználói igényeket, támogassák az egyes felhasználói csoportok tanulási és egyéb információszervezési szükségleteit,
- a program része a könyvtári dolgozók továbbképzése, hogy felkészültek legyenek a korszerűbb szolgáltatások ellátására, a megújult szolgáltatási rendszer kezelésére,

- a könyvtárhasználók digitális és információkeresési készségeinek fejlesztésére, helyszíni és online programokat szervezünk,
- az olvasáskultúra fejlesztését helyi programokkal, kampányokkal segítjük elő,
- A projekt kiemelt célcsoportjai a szociálisan hátrányos helyzetűek, a romák és a fogyatékkal élők.

Ismereteink szerint nagy esély van arra, hogy sikeresen fog zárulni az a pályázat, amelyet Barcs Város Önkormányzata Képviselő-testülete nyújtott be „Könyvtár használatra irányuló digitális és információkeresési készségeket fejlesztő internet tanfolyam: a könyvtárhasználók igényeinek hatékonyabb kielégítését célzó szolgáltatás-fejlesztés a Barcsi Kistérségben” címmel (TÁMOP–3.3.7-09/1 LHH Kistérségek projektjei). Ebből a pályázati forrásból a Városi Könyvtár további szolgáltatás-fejlesztéseket valósíthat meg, illetve tarthat fenn hosszabb távon.

IV.5.2.3. Dráva Múzeum

A Dráva Múzeum gyűjtőköre nem csak a kistérségre, hanem az egész Dél-somogyi térségre kiterjed. Az intézmény a környező településekkel rendszeres kapcsolatot tart fenn. Legyen lehetőség utaztatni a kistérség kiállító helyei között az erre alkalmas tárlatokat. Kapcsolódjanak be az országos, megyei programokba (Múzeumok éjszakája – éjszakai tárlatvezetés, zseblámpával a raktárakban)

IV.6. Összegzés

Jelen stratégiában kísérletet tettünk arra, hogy a Barcsi Többcélú Kistérségi Társulás településeit bemutassuk, emberközelivé hozzuk értékeiket, amikben ők maguk nagyok vagy egyediek, és kulturális intézményeiken keresztül bemutassuk a települések életét.

A már meglévő értékekre alapozva, azokat bővítve, egy olyan irányt igyekeztünk meghatározni, mely továbbra is meghagyja az egyediséget, de az összefogást, a közösséget jelképezve hasonló és közös vonásokkal színesíti azt.

A feladatokat összefoglalva az elkövetkező időszak legfontosabb teendői lesznek:

- Szaktanácsadás, tájékoztatás a közművelődés területén dolgozók körében (az intézmények beszámolóinak, munkaterveinek értékelése, tanácsadás, segítségnyújtás stb.).

- Amatőr művészeknek lehetőség biztosítása az önkifejezésre, bemutatkozásra. Ehhez kapcsolódóan kiállítások, koncertek szervezése, tehetséggondozás.
- Kulturális esélyegyenlőség biztosítása; etnikai, nemzeti hovatartozást figyelembe véve a megfelelő programok kivitelezése.
- Szolgáltatásbővítés pl. könyvtári online adatbázis létrehozásával, kiadvány-, reklámanyag készítésével, digitalizálással, szakmai napok rendezésével.

A térségi szakembereknél megvan a megfelelő szakértelem, a tenni akarás vágya, ám sokszor falakba ütköznek, a passzivitás, érdektelenség falába, illetve a támogatás hiányába. Ez utóbbi kiküszöbölésére nagyon fontos a megfelelő pályázati lehetőségek folyamatos figyelése, kiaknázása. Így akár megfelelő számítógéppark, közösségi tér kialakítására is lehetőség nyílhat.

Mindez azonban összefogás és támogatás nélkül szinte semmit nem ér. Gróf Széchenyi István gondolatával zárva: „Egynek minden nehéz, soknak semmi sem lehetetlen.”⁷

⁷ "...Egynek minden nehéz; soknak semmi sem lehetetlen!" : Széchenyi István: Lovakrul. Agrárkönyvtári hírvilág, Bp., 2005. <http://193.224.162.52/AH0501/ah0501.pdf>

Mellékletek

1. számú melléklet - A kistérség alkotóművészei és civil szervezetei

Település	Név	Vezető	Telefon
Babócsa	Gábor Andor Általános Iskola és Óvoda Kézműves Szakköre		
Babócsa	Babócsai Sport Tömegsport Kulturális és Szabadidő Egyesület	Laufer Róbert	82/491656
Babócsa	Nárcisz Nyugdíjas Klub	Kis Vukman Istvánné	82/491203
Babócsa	Babócsai Asszonykórus	Kis Vukman Istvánné	82/491203
Babócsa	Hip-Hop Táncsoport	Kovács József	
Babócsa	Vidócziné Mihálics Erzsébet	amatőr festő	82/491559
Babócsa	Kalas András	amatőr festő	82/491237
Babócsa	Gábor Andor Általános Iskola Énekkara		
Babócsa	Gábor Andor Általános Iskola Színjátszó Köre		
Babócsa	Gábor Andor Általános Iskola Táncszakkör		
Babócsa	Vidóczy Sándorné	amatőr festő	82/491559
Babócsa	Rojkó Rudolfné	hímző népművész	82/492155
Babócsa	Babócsai Fiatalokért Egyesület	Szakács István	
Babócsa	Babócsai Etnikai és Nemzetiségi Szervezet	Berényi László	20/5592232
Babócsa	Babócsáért Egyesület	Arató Béláné	70/3765381
Babócsa	Babócsai Roma Nők Egyesült Szervezete	Orsósné Berényi Etelka	
Somogyaracs	Somogyaracsi Cigányokért Egyesület	Ignác János	70/5186626
Barcs	Somogyi TISZK Dráva Völgye Középiskola dráma tagozata	Nagy Barnabás	82/565601
Barcs	Torzonblock zenekar	Arató Gergő	30/7196468
Barcs	LOGOSZ Civilek a Barcs-kistérségi Keresztény Fiatalokért Egyesület	Katona Istvánné	
Barcs	Rio Grande zenekar	Vas Norbert	70/3601644
Barcs	Együtt a Városért Egyesület	Szemere Márta	82/463553
Barcs	Német Nemzetiségi Kórus	Bauer Vendel	82/463125
Barcs	Bárdos Lajos Vegyeskar	Vasas Veronika	82/463125
Barcs	Városi Nyugdíjaskórus	Gyurókovics Tibor	82/463125
Barcs	Barcsi Városi Fúvószenekar	Szehágel Balázs	82/463028
Barcs	Vénusz Mazsorettsoport	Pávics Judit	82/463326
Barcs	Free Street Dance Team	Balogh József	82/463125
Barcs	Adria-SZIGO TSE.	Krautner Éva	30/6007321
Barcs	Barcsi Kulturális Néptánc Alapítvány	Kertai János	

Barcs	Rákóczi Szövetség Barcsi Szervezete	Egervári Fülöpné	82/460183
Barcs	Barcsi Nőegylet	Dr. Solti Pálné	82/463308
Barcs	Városi Nyugdíjas Klub	Sánta Imréné	82/460648
Barcs	Szikla zenekar	Plecskó Gergő	20/2275896
Barcs	Bagi Gáborné	író, publicista	
Barcs	Bencze Ádám	költő	
Barcs	Cigányokért az Európai Unióban Egyesület	Bokor József	30/3918017
Barcs	Mihálykövi Éva	költő	
Barcs	Ifkovics Tünde	költő	
Barcs	Drávakörnyéki Kistérségi Nyugdíjas Egyesület	Kelemen Jánosné	30/6223103
Barcs	Fekete Dorottya	költő	
Barcs	Boróka Táncegyüttes	Farkas Rózsa	20/9255517
Barcs	Kis-Boróka Gyermektáncegyüttes	Farkas Rózsa	20/9255517
Barcs	Hátrányos Helyzetű Cigány Fiatalok Kulturális Egyesülete	Balogh Zoltán	
Barcs	Mozgáskorlátozottak Somogy Megyei Egyesülete Barcsi Körzeti Csoportja	Ander Istvánné	82/460477
Barcs	Petz Mónika	költő	
Barcs	Kaviczki Károly	költő	
Barcs	BNI Széchényi F. Gimnázium musical szakköre	Kollár Balla Lenke	82/463326
Barcs	Pandúr Ferencné Tálosi Karolin	költő	
Barcs	Podravina Horvát Hagyományőrző Együttes	Csende Jánosné	82/463125
Barcs	Lipics Barna	költő	
Barcs	Barcsi Művészetkedvelők Köre	Bagi Gáborné	82/463125
Barcs	Remete János	költő	
Barcs	Sziklai Gábor	író-költő	
Barcs	Mészáros Gábor	költő	
Barcs	Zákányi Nikolett	költő	
Barcs	Fazekas Nikolett	költő	
Barcs	Szöllősi László	költő	
Barcs	Kertai Eszter	költő	
Barcs	Benked Tibor	költő	
Barcs	Ruzsa Dániel	költő	
Barcs	Kápolnás Mihályné	amatőr festő	82/463410
Barcs	Pressingné Asztalos Mária	amatőr festő	30/5415293
Barcs	Banicz László	történész, publicista	

Barcs	Shake It! zenekar	Vasas Veronika	20/5120106
Barcs	Varga Istvánné Kovács Gizella	költő	
Barcs	Let's Go zenekar	Strublics Roland	70/7793024
Barcs	Szanda Lajosné	amatőr festő	70/3285583
Barcs	Fucskár László	amatőr festő	30/9475426
Barcs	Hegyes Sándor	fémműves	82/463941
Barcs	Teleki Gyula	naív festő, szobrász és költő	
Barcs	Pandur Ferencné	amatőr festő	???
Barcs	Pölöskei Tiborné	amatőr fotós	82/460088
Barcs	Siszler István	amatőr fotós	82/460089
Barcs	Szamonek Zoltánné	textilművész, festő	30/3673863
Barcs	Szűcs László	amatőr festő	30/3131514
Barcs	Győri Vilmos	amatőr fotós	82/463564
Barcs	Barcs és Térsége Vállalkozók Egyesülete	Seres László	82/565108
Barcs	P & P Bördíszmú	Passa Ferenc	82/460296
Barcs	Barcsi Természet- és Állatvédő Egyesület	Dr. Szujóné Dr. Ponyi Andrea	82/565387
Barcs	Magyar Szív Egyesület Barcsi Szervezete	Dr. Nuszpl Árpád	82/461463
Barcs	Barcsi Szociális Kerekasztal Egyesület	Bokor József	30/3918017
Barcs	Barcsi Mentő Alapítvány	Kaviczki Károly	30/5214558
Barcs	Barcsi Diabetes Egyesület	Egervári Fülöpné	82/460183
Barcs	Barcsi Környezetvédelmi Egyesület	Imre Mária	82/463598
Barcs	Dráva Menti Polgári Egyesület	Krisztbaum József	
Barcs	Barcsi Városvédő Egyesület	Kertész Jánosné	82/463517
Barcs	Magyar Vöröskereszt Somogy Megyei Szervezetének Barcsi Területe	Tóth Andrea	82/565960
Barcs	Barka Barcs és Barcs-környéke Munkanélküliekért Alapítvány	Árvai Erika	82/565293
Barcs	Barcsért Egyesület	Henger János	82/463673
Barcs	Máltai Szeretetszolgálat	László Jenőné	70/4591048
Barcs	Barcsi Polgári Kör Egyesülete	Dr. Szolga Róbert	
Barcs	Galamb- és Kisállattenyésztő Egyesület	Tatai József	
Barcs	Barcs és Vidéke Horgászegyesület	Fodor György	
Barcs	Barcsi Városi Sport Egyesület	Horváth Ferenc	
Barcs	Vakok- és Gyengénlátók Barcsi Szervezete	Széles Jánosné	
Barcs	Történelmi Igazságtétel Bizottsága Barcsi Szervezete	Tamás József	

Barcs	Barcsi Sport Club (BSC)	Hamarics Miklós	
Barcs	Barcsi Gazdakör	Gali József	
Barcs-Drávaszentés	Drávaszentési Nyugdíjas Klub	???	
Barcs-Somogytarnóca	Somogytarnócai Asszonykórus	Péter Lajosné	82/462633
Barcs-Drávaszentés	Darvas Iván	amatőr festő	70/2928503
Barcs-Drávaszentés	Ürmös István	fafaragó	???
Barcs-Somogytarnóca	Varga Ferenc	amatőr festő	82/460475
Barcs-Drávaszentés	Lányok Asszonyok Baráti Köre	???	
Barcs-Somogytarnóca	Somogytarnócai Nyugdíjas Egyesület	Kelemen Jánosné	
Barcs-Somogytarnóca	Somogytarnócaért Egyesület	Horváth József	82/460294
Barcs-Drávaszentés	Drávaszentési Polgárőr Egyesület	Molnár János	
Barcs-Somogytarnóca	SATELIT FC.	Porrogi János	20/9712972
Barcs-Somogytarnóca	Somogytarnócai Polgárőr Egyesület	Büki József	
Bélavár	Kertai Tibor	amatőr festő	
Bélavár	Margaréta Asszonykórus	Kovács Lászlóné	70/3794500
Bélavár	Pünkösdi Rózsa Nyugdíjas Klub	Varga Károly	20/2318520
Bélavár	Horváth János	kosárlabdázó, seprűkötő	???
Bélavár	Fenntartható Örökség és Környezet Közhasznú Egyesület	István-Napkori Edit	30/2241855
Bélavár	Barcs és Vidéke Horgász Egyesület Tagszervezete	Lehócz István	30/4008772
Bolhó	Bolhói Gyermekünkért, Falunkért Alapítvány	Gyurokovicsné Tóth Brigitta	82/491058
Csokonyavisonta	Borostyán Nyugdíjasklub	Sára Sándorné	82/475-077
Csokonyavisonta	Néptáncgyűttes	Szablics Zoltánné	20/5261396
Csokonyavisonta	DKKI Általános Iskola Énekkara		
Csokonyavisonta	Vékonyé N. Éva	amatőr festő	???
Csokonyavisonta	Kalányos János	kosárlabdázó-ostorkészítő	???
Csokonyavisonta	Horgászegyesület	Passa József	30/2701976
Csokonyavisonta	Polgárórség	Primon László	70/3146324
Csokonyavisonta	Önkéntes Tűzoltó Egyesület	Csik László	30/9010694
Csokonyavisonta	Labdarúgó Egyesület	Krásecz Lajos	70/3150662
Csokonyavisonta	Asztali Labdarúgó Egyesület	Primon Csaba	
Rinyaújlak	Csókavári Dalkör	Kófaragóné Peti Rózsa Irén	30/4331735
Rinyaújlak	Kézműves Szakkör	Bicskei Lilla	30/2830432
Rinyaújlak	Polgárőr Egyesület	Szép László	82/475250
Rinyaújlak	Sport- és Szabadidő Egyesület	Peti Csaba	70/3195004

Darány	DKKI Darányi Általános Iskola Rajz Szakkör		
Darány	ClapDance Amatőr Formációs Társastánc Egyesület,	Tauszné Kercza Erika	70/3137904
Darány	DKKI Darányi Általános Iskola Táncsoport		
Darány	Kiss Balázs	amatőr fotós	70/3844926
Darány	Ifjúsági Klub	Gorjanác Gergely	30/5784707
Darány	Darányért Közművelődési és Faluszépítő Közhasznú Egyesület	Villányi László	
Darány	Darányi Kisebbségi Közösségért Egyesület	Orsós Sándor	70/3957428
Darány	Darányi Sportegyesület	Kovács Gábor	
Darány	Dél-Dunántúli Civil Szervezetek Szövetsége	Villányi László	
Darány	Darányi Boróka Ifjúsági Egyesület	Gorjanác Gergely	
Darány	Darányi Nagycsaládosok Közhasznú Egyesülete	Solymosiné Götz Anikó	20/375820
Darány	Nyugdíjasok Községi Egyesülete	Dombi Géza	70/3339683
Darány	Gyöngy Alapítvány	Radics József	70/3137908
Kastélyosdombó	Szeretettlanc Kastélyosdombóért Közművelődési és Faluszépítő Közhasznú Egyesület	Soós Józsefné elnök	???
Drávatamási	Dráva Hagymányörző és Faluszépítő Egyesület	Sabacz Józsefné	70/7741161
Drávagárdony	Faluszépítő Egyesület	Bödöné Váradi Margit	70/3656949
Kastélyosdombó	Nyugdíjas Egyesület	Nagy Lászlóné elnök	???
Homokszentgyörgy	I. István Általános Iskola és Óvoda Néptáncsoportja	Farkas Rózsa	
Homokszentgyörgy	I. István Általános Iskola és Óvoda Hangszeres Kiskórusa		
Homokszentgyörgy	I. István Általános Iskola és Óvoda Kézműves Szakköre		
Homokszentgyörgy	Kéknefelejcs Népdalkör	Halász Géza	82/487419
Homokszentgyörgy	I. István Általános Iskola és Óvoda Színjátszó Csoportja		
Homokszentgyörgy	I. István Általános Iskola és Óvoda Roma Hagymányörző Csoportja		
Homokszentgyörgy	Homokszentgyörgyi Roma Egyesület	Turula Sándor	82/487011
Homokszentgyörgy	"Segítő Kéz 2001" Közalapítvány	Turula Sándor	82/487011
Homokszentgyörgy	Reménység Nyugdíjas klub	Kern Éva	82/487628
Homokszentgyörgy	Horgászegyesület	Schán János	82/487541
Homokszentgyörgy	Sportegyesület	Grosics Zoltán	30/4539095
Lad	Tinódi Kórus	Stix József	???
Lad	Jakab Zsolt	fafaragó	20/5247747
Lad	Ladi Kálváriáért Alapítvány	Szabó Lajos	82/719920
Patosfa	Patosfáért-Somogyért Egyesület	Sebők Lajosné	30/2480786
Lakócsa	DKKI Modern tánc Csoport	???	
Lakócsa	DKKI Tamburazenekar	???	

Lakócsa	DKKI Néptáncsoport	???	
Lakócsa	DKKI Színjátszókör		
Lakócsa	Dráva Hagyományőrző Együttes	Esze Ernőné	30/4656563
Lakócsa	Dráva Horvát Hagyományőrző Egyesület	Esze Ernőné	
Lakócsa	DKKI Kézműves Szakkör	???	
Lakócsa	Lakócsai Iskoláért Alapítvány	Esze Ernőné	30/4656563
Potony	Községi Sportkör	Dudás Sándor	???
Szulok	Benke Lászlóné	keramikus	???
Szulok	Szuloki Hagyományőrző Közösség	Virth József	82/488029
Szulok	Győri János	cserépkályhás	82/719034
Szulok	Hobby-horgászto Egyesület	Fritz József	???
Szulok	617. sz. Hobby Horgász Egyesület	Fritz József János elnök	???
Szulok	Petőfi SE.	Lempel Máté elnök	???
Szulok	Szuloki Felnevekvő Nemzedékért Egyesület	Lempel Tiborné	???
Szulok	Szulokért Egyesület	Jády Gyula Dániel elnök	???
Kálmánca	Vadvirág Táncsoport	Raudenkranc Ernőné	30/7385212
Kálmánca	Babócsai Tanulókért és Iskoláért Alapítvány	Radicsné Kálsiecz Adrienne	82/491041
Kálmánca	Szabadidő és Sport Egyesület	Horváth Sándor	???
Kálmánca	Kálmáncai Baráti Kör	Somlai Lajosné	82/719223
Kálmánca	„Biztos Kezdet 2008” Program Klub	Szekeresné Bökönyi Éva	82/719802
Vízvár	Horváth József	amatőr festő	???
Vízvár	Trillák Asszonykórus	Babaicsné Dobozi Zsuzsa	???
Vízvár	Kópé Gyermek Színjátszó Kör	Farkas Jánosné	???
Vízvár	Babaicsné Dobozi Zsuzsa		???
Vízvár	Érted-Veled Alapítvány	Kozmáné Horváth Ágnes	82/474908
Vízvár	Vízvárért Közalapítvány	Farkas Jánosné	82/ 474908
Vízvár	Önkéntes Tűzoltó Egyesület	Vild Antal	70/3823088
Vízvár	Polgárőr Csoport	Széplaki Atilla	20/4980773
Vízvár	Független Cigányszervezet	Bogdán Péter	70/3823080
Vízvár	Vízvár és Környéke Vadásztársaság	???	???

2. számú melléklet – Turisztikai adottságok a kistérségben

Babócsa mikrotérség: turisztikai szempontból a mikrotérség leggazdagabb települése Babócsa, ahol mind a természeti, mind az épített környezet vonzerői egyaránt megtalálhatóak, úgy mint az ún. Basa-kert és a Basa-kertben lévő az Árpád-korból származó Szent Egyed templom rekonstruált romjai, a klasszicista stílusú Somssich-kastély, valamint annak parkjában egy 1820-as években épült török kút, a Prinke-kastély és annak helytörténeti és néprajzi gyűjteménye. A térség rendezvényei közül a *Nárcisznak* és a *Babfesztivál* a legnépszerűbb, de a kétévente megrendezésre kerülő Traktorosnap is egyre nagyobb tömegeket vonz a faluba. A Duna-Dráva Nemzeti Parkhoz tartozó tanösvénye is van, ezzel Komlósd és Péterhida is rendelkezik. Ez utóbbi több műemlék-jellegű épülettel is rendelkezik. Az úgynevezett zsúpos házat, a régi községházát és a haranglábat az eredeti állapotába sikerült visszaállítani. A zsúpos házba a Dráva menti halászatot bemutató kiállítást terveznek, ahonnan könnyen megközelíthetők lesznek mind az Ó-, mind az élő Dráva kedvelt horgász helyei. A Ratalics-féle vízimalom és a hozzá tartozó kúriaépület azonban még mindig felújításra vár.

Rinyaújnép község szülötte Gábor Andor (1884-1953), akinek szülőházában ma vegyesbolt és italbolt üzemel. Múltjára csak a ház falán elhelyezett emléktábla utal. A korábbi években Gábor Andor leszármazottai rendszeresen tartottak itt megemlékezéseket.

Bolhón is található a Duna-Dráva Nemzeti Parknak tanösvénye, valamint júliusban Kistérségi Sportnap is megrendezésre kerül. A fecskék költőüregével lyuggatott, 20-25 méter magas heresznyei magaspárt látványa sokak számára ismert, ugyanitt található egy geológiája is.

Csokonyavisonta mikrotérség: A mikrotérség legismertebb turisztikai vonzereje a *Csokonyavisontai Termál és Strandfürdő* és a *Kalács Fesztivál*. A turisták étkeztetése is ezen a településen történik, azonban az elszállásolásukra a központon kívül Rinyaújlakon is van lehetőség.

Csokonyavisontán ellátogathatnak a Nagyatádi Szabó István-emlékmúzeumba, vagy a közeli halastavakhoz, melyek partján emlékpark épül a település híres szülötte, Xantus János tiszteletére. A világutazó Xantus alapította a budapesti állatkertet és gyűjteménye alapozta meg a néprajzi múzeumot, sokan azonban csak arról ismerik, hogy Karl May róla mintázta híres indiánkönyvei főszereplőjét, Old Shatterhand-et. A látnivalók közé tartozik a Duna-Dráva Nemzeti Park faluszéli védett fás legelője is, ami ma természetvédelmi bemutatóhely.

Darányi mikrotérség: Legjelentősebb vonzereje a Dráva part és a *Drávatamásiban* található *Szabadidőközpont* és *Erdei Iskola*, amely a Duna-Dráva Nemzeti Parkhoz tartozik. Az ide látogató osztályoknak, iskolás csoportoknak a természetvédelmi szakemberek tartanak előadásokat, s a hallottakat mindjárt láthatják is a gyerekek, a Dráva parton és az ősbörökásba induló kirándulások során. Itt működik a DDNP oktatóháza, ahová nyaranta több száz diák sereglik, hogy megismerkedjen a Drávával és a nemzeti park ártéri növény- és állatvilágával. Számos programmal várják a látogatókat többek között madármegfigyeléssel, kézműves foglalkozásokkal és fafaragással, továbbá előadásokat tartanak a nemzeti park természeti értékeiről és a Dráváról. Az oktatási központ alkalmas nyári táborozásra, s gyalogtúrákat is szerveznek a közeli ősbörökásba. A drávatamásii kikötő egyik fontos állomása a barcsi sétahajónak, étkezés kedvező áron rendelhető a szociális otthonban.

Darányban csak a vendégek étkeztetésére, míg Drávatamásiban az elszállásolásukra is van lehetőség.

Az 1833-ban épült darányi református templomban egy 1790-es megkezdett jegyzőkönyve van az egyháznak, valamint egy érdekes veretű úrvacsorai kelyhet őriznek itt.

Drávagárdonyban érdemes megnézni a Tájházat, amelyben bemutatógazdaság van kialakulóban.

Ladi mikrotérség: Turisztikai szempontból jelentős természeti és épített vonzerővel nem rendelkezik. A turisták étkeztetésére és elszállásolására csak Ladon van lehetőség. – A falu szép látványossága a talpasház, melyet jelenleg a nyugdíjasok használnak.

A Patosfaiak büszkesége a több mint egy évszázada fennálló, grófok által telepített egyhektáros kastélypark. Az itt lévő védett százéves vadgesztenyesort és ágyásokat a falusiak folyamatosan gondozzák és virágosítják. A park közepén áll a nyári lak, amelyet az egykori földbirtokosok építettek. Most ez szolgál a kultúrház és a könyvtár helyéül. Az 1872-ben épített kastélyépületet azonban rossz állapota miatt évtizedekkel ezelőtt elbontották.

Lakócsai mikrotérségben a Dráva part és az Öreg tölgyes várja az érdeklődőket. A turisták elszállásolására és étkeztetésére egyaránt van lehetőség. Műemlék jellegű Lakócsa katolikus temploma, amelynek 250 éves évfordulóját 1998-ban ünnepelték. Fodor József szülőfalujában megújult Horvát nemzetiségi Tájház várja az ide látogatókat, ami egyben műemlék jellegű épület is, amely 1985 óta tájházként működik, és a vidéken élőkre jellemző hagyományos

használati tárgyakat és edényeket, valamint az itteni horvát népviseletet mutatják be. A tájházban és a hozzátartozó gazdasági épületben a felújítását követően kézműves műhelyt rendeznek be, ahol nem csak a horvát szötteket, hanem a készítésüket is megmutatják majd az idelátogatóknak.

Tótújfalu: „A horvát duda fújtatós, mint a skótoké.” Aki közelebről is meg akarná tapasztalni a különbséget, annak érdemes ellátogatnia Tótújfaluba. A falu egyik nevezetessége ugyanis egy elismert dudakészítő. Messze földről eljönnek hozzá egy-egy dudáért, de sokszor csak azért is, hogy meghallgassák a muzsikáját. Érdemes, hiszen Gadányi Pál és hangszere olyan hangulatot varázsol pillanatok alatt, hogy nehéz megállni tánc nélkül. Ő már csak néhány nótát ismer - szabadkozik közben - a régiek között bezzeg élt olyan is, aki 21 kólót tudott játszani. A dudáról egyébként tudni kell, hogy többnyire kecske, vagy báránybőrből készül. Nos, a tótújfalui duda már csupán azért is ritkaság, mert itt kutyabőrből készítik. Az ok egyszerű: mindig is szegény nép élt erre, akiknek nem telt bárányra vagy kecskére. Ugyanakkor a kutya irhájához könnyebben hozzájutottak.

Szuloki mikrotérség: A turisták elszállásolására és étkeztetésére Kálmáncsán és Szulokban is van alkalmas infrastruktúra, míg az elszállásolásukra csak Szulokban van mód. A szuloki tájházat, egy XVIII. századi vendégfogadóból alakították ki, néprajzi gyűjteményt őriz. A helyi sváb múltat bemutató anyag nagy részét Virth József polgármester gyűjtötte. A sváb bútorok, a piros-zöld-kék-fekete népviselet mellett az egykor jellemző használati eszközök - mozsarak, dohányvágó - is megtalálhatók benne. A gyűjteményből természetesen az egykor országszerte híres szuloki dohány vetőmagja sem hiányozhat. A faluban egy kis képzőművészeti galériát is meglátogathat a turista. A Baranyából áttelepült Benkéné Weigelt Márta szobrászművész a lakása mellett épített házi galériájában a saját, illetve környékbeli alkotók munkáit mutatja be.

A kálmáncsai a Tiróli-kereszt területe körül a régi korok szép emlékei szunnyadnak, melyhez hasonló csupán 2-3 van. A település régészeti feltárása bizonyította a hajdani főiskola létét. Széchenyi István kastélyépületében ma idősök otthona működik. Parkjában őshonos évszázados fák mutatják csodálatos, egyedi koronájukat. A grófi élet maradványa a szépen gondozott magtár is. Régi formájában pompázik a Riza féle Katolikus iskola, mely egyedi építészeti remekmű.

Bélavár önállóan működő település: Jelentős természeti vonzerővel bír, amely főként a Dráva folyóhoz kapcsolódik. A Duna-Dráva Nemzeti Parkhoz tartozó tanösvénye van. A turisták

étkeztetésére és elszállásolására is van lehetőség. A horgászturizmus szerelmesei a Dráva mellett az úgynevezett Kavicsbánya tavakban is hódolhatnak szenvedélyüknek.

Homokszentgyörgy önállóan működő település: Jelenleg a turistaútjain kívül nem rendelkezik jelentős turisztikai vonzerővel. Továbbá csak a turisták étkeztetése lehetséges, az elszállásolásuk nem. A községben az 1860-ban épült uradalmi magtár teljes felújítása után az épület alkalmas lesz a helyi, néprajzi gyűjtemények, és a régi mezőgazdasági eszközök kiállítására.

Vízvár önállóan működő település: Természeti vonzerői közé tartozik a Dráva part, valamint az Öreg Tölgyes Parkerdő. A turisták elszállásolására is étkeztetésére is van lehetőség. Vízváron helytörténeti és mamut- valamint Drávai Lajos kiállítással várják az ide látogatókat.

Barcs kistérségi központ: számos épített-, illetve természeti vonzerővel rendelkezik (*DDNP Drávaszentesi Bemutató- és Oktatóközpontja, Drávai kikötő, drávai szabadstrand*), az érdeklődés központjában azonban a *Barcsi Gyógyfürdő és Rekreációs Központ* áll.

A turisták elszállásolására (kis kapacitású magán szálláshelyeken, illetve a nyári időszakban a középiskolák kollégiumaiban lehet megszállni) és étkeztetésére is van lehetőség.

3. számú melléklet - A kistérségi rendezvények típusai

Rendezvény típusa	Csoport	Település
Sport	Babócsai Sport Tömegsport Kulturális és Szabadidő Egyesület;	Babócsa
	Sport- és Szabadidő Egyesület;	Csokonyavisonta
	Bélavári Szabadidő és Sporthorgász Egyesület;	Bélavár
	Barcsi Sport Club (BSC) szakosztályai;	Barcs
Műsor	Nárcisz Nyugdíjas Klub, Babócsai Asszonykórus, Hip-Hop Táncsoport, Free Street Dance Team, Gábor Andor Általános Iskola Színjátszó Köre, Énekkara és Táncszakköre;	Babócsa
	Kópé Gyermek Színjátszó Kör, Trillák Asszonykórus;	Vízvár
	Szeretatlánc Kastélyosdombóért Közművelődési és Faluszépítő Közhasznú Egyesület;	Kastélyosdombó
	Borostyán Nyugdíjasklub, Néptánc együttes, DKKI Általános Iskola énekkara;	Csokonyavisonta
	Kéknefelejcs Népdalkör, Színjátszó kör, Friedrich Emília (mesemondó);	Homokszentgyörgy
	MClapDance Amatőr Formációs Társastánc Egyesület;	Darány
	Dráva Hagyományőrző és Faluszépítő Egyesület;	Drávatamási;
	Tinódi Kórus;	Lad
	Dráva Horvát Hagyományőrző Egyesület, Dynamic modern táncsoport, Dráva Zenekar;	Lakócsa
Pünkösdi Rózsa Nyugdíjas Klub;	Bélavár	

	<p>Csókavári Dalkör;</p> <p>Somogytarnócai Asszonykórus;</p> <p>Boróka Néptáncegyüttes, Ripityomka néptánc csoport, BNI Széchenyi Ferenc Gimnázium Musical Társulata, Somogyi TISZK Dráva Völgye Szakközépiskola Dráma Tagozata, Music-Kell Formáció, Vénusz Mazsorett Csoport, Barcsi Városi Fúvószenekar, Free Street Dance Team, Requiem modern tánccsoport, Podravina Horvát Hagyományőrző Együttes, Adria-SZIGO TSE., Bárdos Lajos Vegyeskar, Német Nemzetiségi kórus, Rio Grande zenekar, Torzonblock zenekar, Szikla zenekar, Let's Go zenekar, Cigány Fiúk Együttes;</p>	<p>Rinyújlak</p> <p>Barcs-Somogytarnóca</p> <p>Barcs</p>
--	--	--

4. számú melléklet - A kistérségi rendezvények típusai, szolgáltatói

Rendezvénytípusok	Rendezvények megnevezése
kulturális rendezvények:	Barcsi Tavaszi Fesztivál, Dráva Fesztivál, „Fiatalok a pódiumon” tehetségkutató verseseny, Szüreti-, farsangi- , nőnap- , Erzsébet- Katalin-, Szülők-nevelők- , szilveszteri- , Sváb bál, Szuloki Fúvós Fesztivál és Fúvósbál, Öregek napja, Anyák- napja, Nőnap, Falunapok, Majálisok, Nyugdíjas nap, Kistérségi Nyugdíjas Találkozó, Dombó Fest, Dráva Menti Tavasz, Horvát Nyugdíjasok Találkozója, Mindenki karácsonya, Blues- és Jazz Fesztivál, Drávamenti Szépkorú Nyárköszöntő, Dráva Kupa Nemzetközi Társastánc Verseny, Nepomunki Szent János Ünnep, Somogy Megyei Zeneiskolák Zongoratalálkozója, Fúvószenei találkozó,
folklór rendezvények:	Néptánc Gála, Szüreti felvonulások, Szüreti és Folklór Fesztivál, Roma nap, Márton nap,
gasztronómiai rendezvények:	Kalács fesztivál, Bab Fesztivál, Civil Piknik
kiállítások és vásárok:	Barcsi Nemzetközi Vásár, Dráva Múzeum kiállításai, a babócsai Prinke- kastély néprajzi és helytörténeti kiállításai, valamint a Mérus-erdő és az Erzsébet-sziget természetvédelmi bemutatóhelyei, a Duna-Dráva Nemzeti Park drávaszentesi bemutatóhelye és oktatóközpontja
sportrendezvények:	Kistérségi Sport Nap, Focikupa, Pókerverseny, Darts- verseny, Ul'ti-verseny, Fábrián Zoltán Emlékkupa, Karácsony kupa, Horgász versenyek, Lovas-napok, Traktoros nap,
alkotótáborok:	Barcsi Nemzetközi Alkotótábor, Babócsai Kézműves Tábor